

KUNSZÁLLÁS

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERVE 2025-2036

Jóváhagyva Kunszállás Községi Önkormányzat
Képviselő-testületének 12/2025.(II.10) ÖH határozatával

KÖZSÉG VEZETŐI:

Polgármester	Almási Roland Márk
Önkormányzati főépítész	Gömöri Beatrix
Jegyző	dr. Knolmár László
Mb. Jegyző	Seres Katalin

TERVEZŐK:

Felelős tervező, településtervező	Balogh Tünde (MÉK TT/1, É/1 06-0006)
Településfejlesztési szakközgazdász	Dr. Gaborjákné Dr. Vydareny Klára
Zöldfelületi infrastruktúra	Rácz Mária (MÉK TK 06-0102)
Közlekedés	Szombati Csaba (Tkö 06-01176)
Víziközművek	Kiss István (TV, 06-0118)
Környezetvédelem	Novai György Dr. Szanka Károly
Energetika, elektronikus hírközlés	Somogyi János (TE, TH 06-0467)
Régész	Sóskuti Kornél

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ	4
2. KUNSZÁLLÁS JÖVŐKÉPE	11
2.1 KIHÍVÁSOK	11
2.2 JÖVŐKÉP 2036.....	13
2.3 KUNSZÁLLÁS JÖVŐKÉPÉNEK KIBONTÁSA A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETRE VONATKOZÓAN	14
2.3.1 Társadalmi jövőkép 2036	14
2.3.2 Gazdasági jövőkép 2036	15
2.3.3 Táj, természeti környezet jövőképe.....	16
2.3.4 Épített környezet jövőképe 2036.....	17
2.4 KUNSZÁLLÁS JÖVŐKÉPE A TELEPÜLÉSEK HÁLÓZATÁBAN ELFOGLALT POZÍCIÓJA TEKINTETÉBEN.....	17
2.5 TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE	18
3. STRATÉGIA	18
3.1 STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK	19
3.2. KISKUNFÉLEGYHÁZA VÁROSTÉRSÉGGEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	25
3.3. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK RENDSZERE, ÖSSZEFÜGGÉSEI A FŐ BEAVATKOZÁSI TERÜLETEKKEL	28
4. CSELEKVÉSI PROGRAM	29
4.1. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK, BEAVATKOZÁSOK CÉLJA, HELYSZÍNE, TARTALMA, PÉNZÜGYI TERVE, TELJESÍTÉSI IDŐTÁVLATA	29
4.2. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM FEJLESZTÉSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	34
4.2.1. Partnerség.....	34
4.2.2. Településrendezési szerződés.....	34
4.2.3. Vállalkozás-segítő helyi eszközök.....	34
4.3. FEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLETEK	35
4.3.1. Településközpont akcióterület fejlesztése	36
4.3.2. Lakhatási akcióterület fejlesztése	39
4.3.3. Zöldturisztikai akcióterület fejlesztése	39
4.3.4. Gazdaságfejlesztés akcióterület beavatkozásai.....	41
4.3.5. Közlekedésfejlesztési akcióterület beavatkozásai	42
4.4. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK MEGVALÓSÍTÁSI KERETEI, FINANSZÍROZÁSI LEHETŐSÉGEK, SZERVEZETI KERETEK ÉS KOMPETENCIÁK	43
5. MONITORING	44
5.1 BEAVATKOZÁSOK EREDMÉNYESSÉGÉNEK MÉRÉSE	44
5.2 A MONITORING MŰKÖDTETÉSE	45
6. FEJLESZTÉSI TERVLAP	45

Kunszállás a rendezett falu

1. BEVEZETŐ

Fejlesztési terv célja, megalapozása	A Településfejlesztési Terv feladata a község hosszú távra (10-12 évre) szóló fejlesztési céljainak kijelölése, valamint a gazdaságos megvalósítás és fenntartható üzemeltetés tervezése. A fejlesztéseket a környezeti, társadalmi, gazdasági adottságokra építi fel. Az adottságokat a „Kunszállás Község Településterve 2024 – Alátámasztó munkarészek leírása vizsgálatokkal” című dokumentum tárta fel (Új-Lépték Bt. 2024). A vizsgálat a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Eljr.) tartalmi követelményeinek megfelelően készült. A Központi Statisztikai Hivatal helységnévtára szerint Kunszállás (KSH-kód: 31893) lakónépessége 2024. január 1-jén 1702 fő volt, ezért az Eljr. 3. melléklet 4., 6. és 7. pontja elhagyható.
Tervezési eljárás indítása 2023. május	Kunszállás Községi Önkormányzat 2023. május 16-án az E-TÉR elektronikus egyeztető felületen elindította a Településterv készítését. Ezzel egyidejűleg a Polgármester a település honlapján előzetes észrevételeket, javaslatokat kért a lakosságtól, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetektől, vallási közösségektől a készülő tervhez, továbbá tájékoztatta az érdekelteket a társadalmi egyeztetés szabályairól.
Partnerségi egyeztetés	A terv társadalmiasítását nem szabályozza helyi önkormányzati rendelet, ezért a Partnerségi egyeztetés az Eljr. szerint az államigazgatási szervek véleményezésével párhuzamosan zajlik le az E-TÉR-ben. Az elkészült tervanyagot a felelős tervező lakossági fórumon is bemutatja.
Fejlesztési tervi előzmény: 2010 évi településfejlesztési koncepció	Kunszállás Községi Önkormányzat 2010. évben fogadott el legutóbb Településfejlesztési koncepciót az akkor indított átfogó településtervezési módosítási folyamatát megalapozására. A dokumentumot az Építészműhely Kft. (Szilberhorn Erzsébet) állította össze az akkor érvényes tartalmi követelmények szerint, melyek jelentősen eltérnek a mostaniaktól. A 2010. évi koncepció megszövegezésében a tervező az MTA RKK Alföldi Tudományos Intézete és a VÁTI Kht. által 1998-ban készített térségi területfejlesztési javaslataiból merített, kiemelve a Kunszállásra nézve releváns megállapításokat, fejlesztési irányokat, prioritásokat. A dokumentumban foglaltak nagyrészt jelenleg is érvényesek. A talajvízszint süllyedés miatti vízháztartási problémák, a csekély termőképességű talajokon folyó hagyományos gazdálkodás kihívásai, a kistérségben kialakult iparágak előtt álló nehézségek és lehetőségek, a jelentős tranzitforgalom várható következményei, a helyi közösség formálódása a kun életmód és gondolkodás talaján, mindezek a szempontok a mostani jövőtervezésben is hangsúlyosak és a Településfejlesztési tervbe beintegrálódtak. Tapasztalható azonban egy hangsúlyeltolódás, elsősorban a <i>külső körülményeknek az elmúlt 12 évben lezajlott változásai miatt</i> . Globális egészségügyi-, energia-, klíma-válsághelyzetekkel és a közelben zajló háború veszélyével szembesülnek a települések, ezért a fejlesztési célok is átalakuláson mennek át. Ezzel összefüggésben az <i>uniós támogatási konstrukciók</i> és a <i>vármegyei stratégiai célkitűzések</i> is mozgásban vannak (ld. később), a forrásoldal átrendeződött: bizonyos korábbi célok előtérbe kerülnek, míg mások a finanszírozás lehetőségeinek gyengülése miatt óhatatlanul háttérbe szorulnak.
Megvalósult jelentős projektek az utóbbi 5 évben	Az alapvető fejlesztési szándékok Kunszálláson eddig is és várhatóan a jövőben is az élet fő területei felé irányulnak, melyek a helyi közéletben a következő fogalmakhoz kötődnek: <i>„Élhető település”, „Rendezett Kunszállásért”, „Családbarát Kunszállás”, „Minőségi közszolgáltatás”, „Közösségépítés”</i> . Az utóbbi 5 évben főként e témákban valósultak meg jelentős beavatkozások.

Kunszállás a rendezett falu

Kunszállás Község jelentősebb megvalósult projektjei a 2019-2024 időszakban

Felhívás	Projekt címe	Megvalósítás éve	Összeg (Ft)
TOP-1.4.1-16-BK1-2017-00021	Mosolyvár Óvoda komplex felújítása (és kapcsolódó fejlesztések)	2020	183 406 633
TOP-3.1.1-16-BK1-2017-00011 Határon Átnyúló Egyműködési Program	Kossuth utca rehabilitációja	2021	61 042 000
TOP-3.2.1-16-BK1-2017-00016	Hivatal energetikai felújítása	2020	45 128 000
MFP-BJA/2019 Kistelepülések Járdafelújításának Támogatása	Dózsa György utca járdafelújítása	2021	11 225 336
MFP-ÖTIF/2019 Önkormányzati tulajdonú temetők infrastruktúra fejlesztése (napelemes világítás)	Temető felújítás	2020	13 607 283
TOP-1.4.1-19-BK2-2020-00048	Minibölcsőde létrehozás Kunszálláson (Mosolyvár bölcsőde)	2022	102 747 000
Önerő	Komatsu kotrógép beszerzés	2022	16 256 000
Önerő	Telephelyfejlesztés	2022	4 664 000
MFP-KKE/2020 Zöldebb Kunszállásért	Kommunális Eszközfejlesztés (sósózóró, tóllapok, lombszívók, pótkocsi, gallydaráló)	2020	6 446 320
MFP-KOEB/2022	Deutz-Fahr traktor beszerzése	2022	16 759 000
LEADER-VP6-19.2.1.-44-10-21	Grillo fűnyírótraktor beszerzése	2023	6 100 000
MFP-OJKJF/2020, 2021, 2022	Óvodai játszóudvar fejlesztés; Rózsa utcai játszótér fejlesztése	2020-2022	17 742 983
MFP	Rekortán pálya	2022	23 155 000
VP6-7.2.1.1.-20	Termelői piac létrehozása	2024	102 087 012

Kunzállás a rendezett falu

Felhívás	Projekt címe	Megvalósítás éve	Összeg (Ft)
MFP-UHK/2021	Móra Ferenc utca felújítása	2021	18 749 918
MFP-KTF/2020	Közösségi ház felújítása	2021	6 083 770
MFP-TKK/2020	Építési telkek kialakítása, közművesítése	2021	37 292 918
Önerő	Buszmegálló	2024	2 737 000
Önerő	Közvilágítás fejlesztése	2023	26 973 000
Önerő	Ivóvízhálózat fejlesztése (bejövő ág)	2023	17 767 000
Rk. Egyházközség fejlesztései	Templomfelújítás, zarándoklatok, hittantábor	2019-2023	43 352 256
Sportegyesületi fejlesztések	Műfüves pálya és világítás, járműbeszerzés	2023	69 800 000
Civil szervezetek fejlesztései	Közösségi programok, eszközök	2020-2023	23 295 846

Áttekintő táblázat a 2019-2024 időszak fejlesztéseinek számvetéséről (Kunzállás Község Önkormányzatának 2024 évi alkami kiadványából)

	elnyert összeg	önerő	teljes költség
Élhető település	391 277 118 Ft	26 161 000 Ft	417 438 118 Ft
Rendezett Kunzállásért	32 553 570 Ft	24 416 200 Ft	56 969 770 Ft
Családbarát Kunzállás	269 130 616 Ft	64 115 000 Ft	333 245 616 Ft
Minőségi közszolgáltatás	86 919 119 Ft	75 336 000 Ft	162 255 119 Ft
Közösségépítés	4 000 000 Ft	2 941 300 Ft	6 941 300 Ft
Önkormányzati beruházás összesen	783 880 423 Ft	192 969 500 Ft	976 849 923 Ft
	támogatási összeg	önkormányzati kiegészítés	teljes költség
Sportegyesület	66 000 000 Ft	3 800 000 Ft	69 800 000 Ft
Egyházközség	42 000 000 Ft	1 352 256 Ft	43 352 256 Ft
Civil szervezetek	22 211 804 Ft	1 084 042 Ft	23 295 846 Ft
MINDÖSSZESEN	914 092 227 Ft	199 205 798 Ft	1 113 298 025 Ft

Folyamatban lévő projektek

A TOP Plusz program keretei között Kunzállás eddigi legnagyobb összegű jóléti fejlesztése indult el: *tornacsarnok* épül az általános iskola mellett mintegy 237 millió forintból. Tervek készültek továbbá a régi plébánia épületének (Kossuth utca 9.) *turisztikai szálláshellyé* fejlesztésére, továbbá a Cines Szabadidőpark *funkcióbővítésére*.

Kunszállás a rendezett falu

Stratégiai tervezési előzmények hiánya	<p><i>Integrált Településfejlesztési Stratégia</i> készítése általában a városokban volt jellemző az elmúlt 10-12 évben, községek ritkábban rendelkeztek vele. Ez a tervtípus arra hivatott, hogy értelmezze, vizsgálja a koncepcionális elképzelések megvalósításának stratégiáját, a beavatkozások területi összefüggéseit, a lehetséges akcióterületeket. Kunszállásra vonatkozóan az új Településtervezési Terv tartalmazza a fejlesztési stratégiát.</p>
Tartalmi elvárások az új Településfejlesztési tervtípusnál	<p>A Településfejlesztési terv a koncepcionális (hosszútávlatú) és stratégiai (rövid és középtávú) tervezést egyaránt magába foglalja. A Fejlesztési tervlap a korábbi Településszerkezeti tervi tartalmat kiegészíti a stratégiára vonatkozó akcióterületi kijelölésekkel. Az elmúlt években körvonalazódtak az intenzívebb fejlesztési beavatkozást igénylő akcióterületek, amelyek a „községközpont”, „gazdaságfejlesztés”, „közlekedés”, „lakhatás”, „turisztika” hívószavak köré rendeződnek. Számos jövőbeni fejlesztési program azonban nem kötődik konkrét helyszínhez, jellemzően ilyenek a társadalmi célú és a fenntartható településüzemeltetést segítő beavatkozások.</p> <p><i>A fenntarthatóság</i> mindenre kiterjedő, általános rendező elvvé vált. Egyre fontosabb szempont a településfejlesztésben a már kialakult belső adottságok hatékony használata és a folyton változó külső lehetőségek gyors felismerése, alkalmazása.</p> <p>A Fejlesztési terv tehát a korábbi elhatározásokra épül, azokat a jelenkor helyzetéhez igazítva. Időtávlat tekintetében rugalmas, a rövid-, közép- és hosszútávot egyaránt felöleli.</p>
Településfejlesztés tervezésének előzménye: Gazdasági program 2020-2024	<p>Kunszállás Község Önkormányzata a közösség szolgálatát végezve a településfejlesztés legfőbb szereplője, ezért fontos kérdés, hogy költségvetésének szűkebb-tágabb keretei között milyen feladatokat vállal és milyen színvonalat céloz meg. A Képviselő-testület a 2020-2024 évek közötti időszakra vonatkozóan elfogadott Gazdasági Programjában rögzítette a teendőket. Ezek javarésze túlmutat a lezajlott 4 éves időszakon, megtartva aktualitását a soron következő ciklusra is.</p> <p><i>Az általános fejlesztési elképzelések</i> körében a program a kijelölt iparterületek szűkösségét problémaként említi. Kiemelten kezeli a közlekedési és közmű-infrastruktúra modernizálását, az intézmények informatikai hátterének frissítését.</p> <p><i>A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését</i> tervezi az önkormányzat a vállalkozásokkal karöltve, fenntartva a közszolgáltatásokban dolgozók munkahelyeit és felhasználva a közfoglalkoztatás jogintézményét is.</p> <p><i>A településfejlesztés politikai célkitűzései</i> között említi a dokumentum a megvalósítandó eszközök, programok fenntartható működtetését, a település jövőjére kiható döntések széles nyilvánosságát, felsorolja a megvalósítási sorrend elveit, szorgalmazza a településrendezési terv aktualizálását, a pályázatokra való felkészülést. Nevesíti a legfontosabb településfejlesztési feladatokat, melyek közül néhányat forrás hiányában mindmáig nem sikerült elvégezni (pl. egyes infrastrukturális és környezetminőségi fejlesztések, Cines Szabadidőközpont szolgáltatás-bővítése, közlekedésbiztonság növelése).</p> <p><i>Az adópolitika célkitűzései</i> körében a működési stabilitás, az igazságosság, a mindenki számára elviselhető terhelés követelményét állítja fel a program, ugyanakkor a vállalkozások működését nem kívánja jelentősen megnehezíteni a helyi adókkal.</p> <p><i>Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások</i> programja a közigazgatás megfelelő színvonalának fenntartását, eszközeinek folyamatos megújítását, az egészséges ivóvíz-szolgáltatást, a köztemető korrekt működtetését, a helyi közutak, közterületek jó karbantartását, a köztisztaság, a tűzvédelem biztosítását, a közbiztonság fenntartását célozza meg. Részvételt vállal</p>

Kunszállás a rendezett falu

továbbá a foglalkoztatás megoldásában, és gondoskodni kíván az óvoda, az alapfokú nevelés és oktatás, az egészségügyi és szociális alapellátás színvonalának javításáról. A gyermek- és ifjúságvédelem, a gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások, közösségi terek, könyvtár és művelődési ház működtetésével csakúgy, mint a kapcsolódó programok megszervezésével, támogatásával hozzá kíván járulni a falu tartalmas társadalmi életéhez. A lakosság egészséges életmódját szorgalmazza célprogramokon keresztül, a sporttevékenységek feltételeinek biztosításával, az időskorúak és a hátránnyal élők sajátos problémáinak kezelésével.

Esélyegyenlőség A „*Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028*” a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, külterületi lakosok, fogyatékkal élők, halmozottan hátrányos helyzetűek) életkörülményeinek javítására fókuszál a társadalmi szolidaritás jegyében. A dokumentum rendkívül alapos vizsgálatokra építve A HEP IT címen elfogadott Intézkedési Terv jövőképe az, hogy Kunszálláson a romák ne legyenek hátrányosan megkülönböztetve, a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak, a gyerekek helyzete kiemelt figyelmet kapjon, az idősek folyamatos gondozásban részesüljenek, a nők esélyhelyzete javuljon, a fogyatékkal érők férjenek hozzá a szolgáltatásokhoz.

Országos és vármegyei koncepció

A társadalmi erőkre való támaszkodás szükségességére az 1/2014 (I.3) OGY. határozattal elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) rávilágít. A településfejlesztés nemzeti prioritásai között szerepel a vidéki települések népességmegtartó erejének erősítése, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése.

A Bács-Kiskun Vármegye Közgyűlésének 23/2021. (IV. 13.) határozatával elfogadott vármegyei Területfejlesztési Koncepció az OFTK releváns területi céljaira építkezik.

A vármegye jövőképe 2040-re kitekintve: *„Bács-Kiskun vármegye egy olyan hely, amely élő és élhető, ahol jó élni és ahová jó érkezni, amely értéket, egészséget és élményt nyújt az itt élőknek és az ide érkezőknek, valamint amely biztonságos otthon, kiszámítható gazdasági térség”*. Átfogó célként fogalmazza meg az *„Élhető város – élő vidék”*, *„Intelligens gazdaság”* és *„Belülről vezérelt ember és közösség”* létrehozását.

A megyei koncepció a falvak lakosságszám-csökkenésének lassulására számít, főként a fiatal, gyermekes családok helyben maradása révén. Az életfeltételek a vízió szerint minőségiek, ugyanakkor megfizethetők lesznek a stabil gazdasági környezetre támaszkodva. A népesség képes lesz a változó folyamatokra jól reagálni, közben megőrzi tradícióit és élteti kulturális örökségét. A kistelepülések, mint Kunszállás, az idelátogató turisták és a közeli város (jelen esetben Kiskunfélegyháza és Kecskemét) számára is képes élményt, funkciót nyújtani.

A vármegyei közgyűlés kinyilvánította, hogy a *„települések fejlesztése során kiemelten fontos az egészséges életkörülmények biztosítása”*, ehhez kiváló minőségű, egészséges mezőgazdasági termékeket kell a vidéknek előállítania és a feldolgozó élelmiszeripari üzemeknek is folytonosan képesek kell lenniük a megújulásra. A szándék az, hogy a vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntarthatóvá váljon.

A vármegye 7 *stratégiai célja* közül Kunszállást közletről érintheti a Homokhátság klímaproblémáira komplex választ kereső megyei célkitűzés (S1), amelynek alappillérei a következő tervezett beavatkozások:

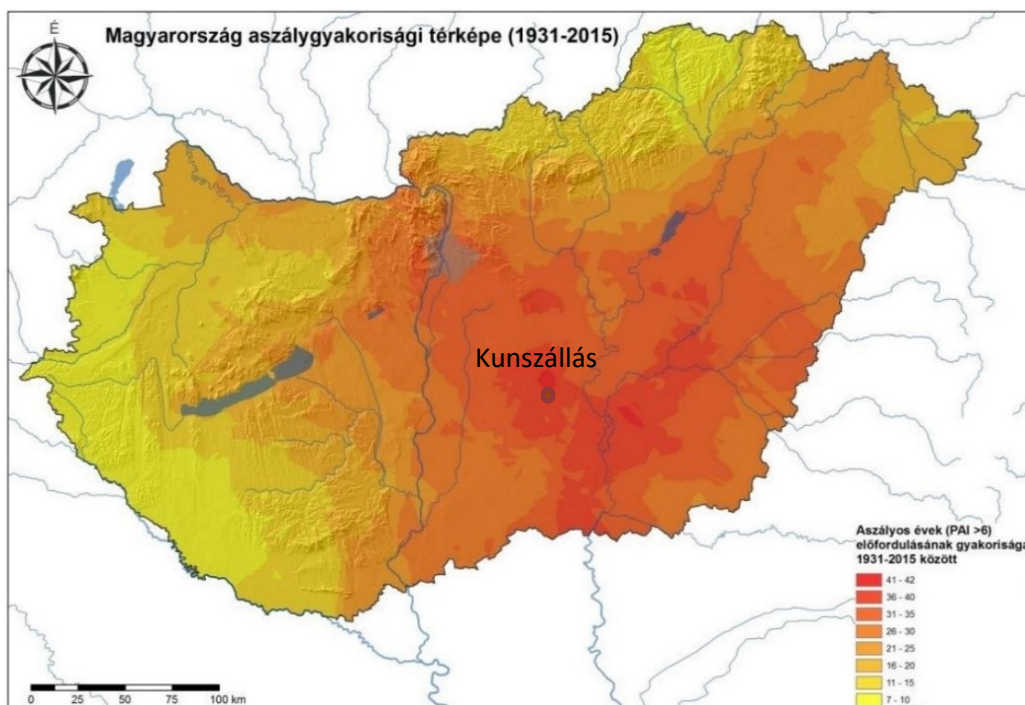
Kunszállás a rendezett falu

Az **S1** jelű stratégiai cél a Duna-Tisza Közi Síkvidék klímaproblémáira keres komplex választ. Alappillérei a következő tervezett beavatkozások:

- Energetika: energiával való takarékoskodás, megújuló források használata
- Vízgazdálkodás: víztakarékosság, vízvédelem, csapadékvíz-visszatartás
- Együttműködés: a vízhiánnyal és szélsőségesebbé váló klíma problémájával érintettek összefogása
- Szemléletformálás: ismeretterjesztés, tanácsadás, hulladék újrahasznosítás népszerűsítése, biológiai sokféleség óvása
- Kutatás-fejlesztés: klímaváltozásra választ kereső technikák, újítások támogatása
- Alternatív gazdálkodási formák: napenergia-használat, nem megújuló anyagok körforgásos használata, biológiai-ökológiai termelés, tanyák egyedi megoldásai, „több lábon állása”, együttműködése
- Zöldség- és gyümölcsstermesztés, élelmiszeripar: növekedés, versenyképesség
- „Zöld-infrastruktúra”: minőségi zöldfelületek és szolgáltatások

Jövőtudatos szemléleten alapuló változtatások

A fenntartható fejlődés lényegét a világban eddig főként úgy fogalmazták meg, hogy ki kell elégíteni a jelen generációk szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetnénk a jövő generációk szükségleteinek kielégítését. Mára elmélyült, kibővült a fenntartható fejlődés eszménye. Egyrészt a „jólét” az anyagiakon túl a lelki és szellemi egészséget is magában foglalja, másrészt egyre nyilvánvalóbb, hogy korlátokat és feltételeket szükséges elfogadni, és közös megegyezéssel visszafogni az igényeket.

Forrás: Nemzeti Vízstratégia

Kunszállás a rendezett falu

A fenntarthatóság e kibővített tartalmának a megvalósítása a globális energiaválság, valamint a térséget sújtó vízhiány és időjárási anomáliák kezelése érdekében ma már megkerülhetetlen. A célzott beavatkozások elmaradása közvetlenül veszélyezteti a települések, így Kunszállás jövőjét is. A környezeti feltételek romlása következményekkel jár a közösség és az egyének lelki-szellemi állapotára nézve is. A helyes válaszlepek megtalálása az egyes emberek és a helyi közösség szemléletváltását is feltételezi.

EU-trendek

Magyarország a 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó 2021/1060 EU rendeletben rögzített 5 szakpolitikai célkitűzés mindegyike esetében tervez beavatkozásokat, ezért várhatóan fejlesztési forrásokat is főleg e témakörökben tud majd szerezni és biztosítani:

- „Versenyképesebb és intelligensebb Európa” (GINOP Plusz, DIMOP Plusz programok Európai Regionális Fejlesztési Alapból): kis- és középvállaltok fejlesztése, kutatás-fejlesztés-innováció, digitalizáció, informatikai infrastruktúra, COVID-járvány hatásenyhítés.
- „Zöldebb Európa” (KEHOP Plusz, IKOP Plusz, TOP Plusz, DIMOP Plusz, MAHOP Plusz programok ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból, KA Kohéziós Alapból, ETHA Európai Tengerügyi és Halászati Alapból): észszerű energiagazdálkodás, helyes vízgazdálkodás és katasztrófakockázat-csökkentés, körforgásos gazdaság (bölcs hulladékgazdálkodás), helyes ivóvíz- és szennyvízhálózat, természetvédelem, kármentesítés, levegőminőség-javítás, közösségi közlekedés fejlesztése, akvakultúra és halászat.
- „Jobban összekapcsolt Európa” (IKOP Plusz program ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból és KA Kohéziós Alapból): vasúthálózat fejlesztés, közúthálózat fejlesztés, COVID-járvány közösségi közlekedésre gyakorolt negatív hatásainak csökkentése.
- „Szociálisabb és befogadóbb Európa” (EFOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, DIMOP Plusz programok ESZA+ Európai Szociális Alap Plusz és ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból): foglalkoztatási helyzet javítása, egészségügyi helyzet javítása, oktatás és képzettség fejlesztése, társadalmi kirekesztődés és szegénység elleni fellépés, szociális és gyermekjóléti ellátás javítása, kríziskezelés, COVID-járvány hatásenyhítés.
- „A polgárokhoz közelebb álló Európa” (TOP Plusz és GINOP Plusz programok ERFA Európai Regionális Fejlesztési Alapból): megyék közötti fejlődési egyenlőtlenségek kezelése, 109 kedvezményezett járás és a 36 legelmaradottabb járás (Kiskunhalas Járás egyikbe sem tartozik) komplex fejlesztése, kiemelt fejlesztési térségek (Balaton, Tokaji Borvidék, Közép-Duna Menti Térség) fejlesztése, városhálózat fejlesztése, vidéki térségek fejlesztése (elsősorban a munkalehetőségek és a közszolgáltatások elérhetőségének javítása, a kedvezőbb települési és térségi infrastrukturális és szolgáltatási környezet biztosítása és a helyi közösségek erősítése, továbbá a magas hozzáadott értékű munkalehetőségek és távmunka segítése), turizmusfejlesztés.

Településfejlesztési terv tagozódása Kunszállás Község Fejlesztési tervének a fenti előzményeket és tervezési kereteket figyelembe véve kell meghatározni:

- a település gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó *jövőképét*,
- a jövőkép eléréséhez szükséges *stratégiát* (célok és beavatkozások rendszerét),

Kunszállás a rendezett falu

- a cselekvési tervet (a célok eléréséhez szükséges feladatokat, programokat, pénzügyi és ütemezési tervet),
- a fejlesztési tervlapot (célok és akcióterületek térbeli rendjét)
- a monitoring feladatokat.

Fejlesztési terv készítésének szakmai keretei

A Fejlesztési terv tartalmi követelményeit a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet rögzíti.

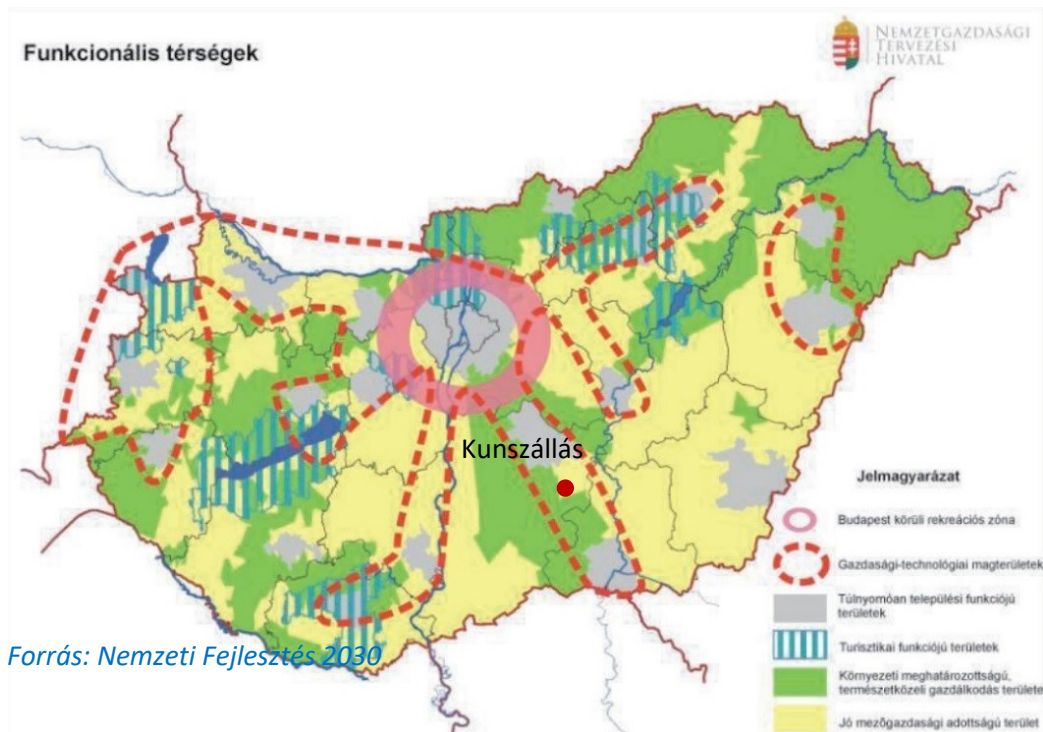
2. KUNSZÁLLÁS JÖVŐKÉPE

2.1 Kihívások

Kunszállás Községnek meg kell fogalmaznia válaszait a helyzetéből, adottságaiból eredő mindenkori kihívásokra, eközben a nagyobb léptékű környezetében lejátszódó folyamatokra is reagálnia kell.

Térségi beilleszkedés

Az ország funkcionális térképén Kunszállás a Kecskeméti Járás részeként, de a funkcionális kistérség központját képező Kiskunfélegyházával még szorosabban összetartozva egy Budapest-Szeged urbanizálódó tengelyen foglal helyet. E tengely kulcseleme az M5 autópálya, amelynek kunszállási csomópontja eddig még nem valósult meg. Tervezett létrehozása a község fejlődésének lökést adhat. Az országos mezőnyben élenjáró kapacitású Júlia Malom szintén a tervezett M5 csomópont mellett működik.

Kunszállást egy viszonylag kiterjedt művelt táj övezi, amelyen átkigyózik a Félegyházi-vízfolyás zöld csíkja, érintve a belterületet. Az első benyomásra is *rendezett falu* érzetét keltő település a mindennapok valóságában is barátságos, családbarát környezetnek bizonyul az itt élők számára. A járásközpont Kecskemét közúton kb. 23 km-re fekszik,

Kunszállás a rendezett falu

Kiskunfélegyháza, a funkcionális kistérséget szervező város feleennyi, kb. 12 km utazással érhető el. Félegyházához szoros kapcsolat fűzi Kunszállást, tanyaviláguk egybefolyik, jelentős a napi munkahelyi és intézményekbe irányuló ingázás, amely főként buszjáratokon zajlik. A kerékpár használata a kívánatosnál ritkább, valószínűleg azért, mert a kerékpárutak hálózata nem folytonos. Leginkább a Félegyházára átvezető, valamint a Városföld – Kunszállás – Fülöpjakab – Bugac nyomvonalon kijelölt térségi kerékpárút összekapcsoló ereje és biztonsága hiányzik Kunszállás lakosainak a hivatásforgalomban és a kiránduló turizmusban.

Kunszállás agrár település, a lakosok megélhetése javarészt a mezőgazdaságból származik, a legtöbb vállalkozás is az agráriumhoz kapcsolódik. Jelentős továbbá a kereskedelem szerepe, a társas vállalkozások zömmel ebben az ágazatban tevékenykednek. Mindkét gazdasági ág erősen ki van téve a külső hatásoknak: a mezőgazdaságban termelési kockázatot jelent az egyre kiszámíthatatlanabb és aszályosabb időjárás, a kereskedelemben pedig a piaci verseny kiélezett.

Napjaink háborús és járványhelyzete tovább növelte a külső veszélyek miatti bizonytalanságot a jövő tervezésében, ugyanakkor rávilágított a mezőgazdaság stratégiai fontosságára. A bajban előtérbe kerülnek az olyan alapvető kérdések, mint az élelmiszer-ellátás biztonsága. A helyi termék iránt nagyobb a bizalom, ezért a belső piac bővülésével lehet számolni. Az egészséges táplálkozás igénye növelheti a keresletet a minőségi élelmiszerre, melynek következtében az élőkommunikációs igényes mezőgazdasági kultúrák és a hagyományos kisüzemi állattartás jövedelmezősége stabilizálódhat. Problémát jelent azonban, hogy a szakképzett munkaerő egyre kevesebb és drágább, és általában tőkeigényes a megfelelő technológia kialakítása.

A kereskedelmi szektort az autópálya-csomópont kiépülése helyzetbe hozhatja, a fejlesztéshez szükséges állami források 2024-őszén megnyíltak, a munkaterület átadása megtörtént. Sikeres megvalósulás esetén a község gazdaságföldrajzi helyzete felértékelődik, az ipari szektor számára Kunszállás jobb feltételekkel ajánlhatja majd ki a csomópont közelében kijelölt gazdasági építési övezeteit.

A turisztikai ágazat sajátossága, hogy bevételei közvetlenül a helyi szinten jelentkeznek és kínálatát a lakosok és idelátogatók egyaránt élvezhetik. Kunszállás természeti adottságai nem különlegesek, ezért csak a sajátos, kreatív ötletekre épülő, egymással összekapcsolt attrakciók lehetnek életképesek. A sikerhez elengedhetetlen a helyi társadalom szoros és hatékony együttműködése.

Társadalmi
megújulás
kérdései

A közösségi erők mozgósítására más életterületeken is szükség van. A személyes motiváció, a társadalom megújulási képessége az az alap, amelyre építeni lehet a település jövőjét. Eközben azonban globálisan nőnek a különbségek a nemzedékek között, a hagyományos értékek háttérbe szorulásának lehetünk tanúi. Egy kis településen, mint amilyen Kunszállás is, a lakosok szerencsés módon személyesen is ismerik egymást, hiteles kapcsolatrendszerben élnek az egyébként mindinkább bonyolultabbá és átláthatatlanabbá váló világban. Mindez előnyt jelent a személytelenebb városi léttel szemben, azonban veszélyei is vannak. Fokozott figyelemmel kell elhárítani az egyéni képességek kibontakoztatását gátló előítéletességet és a kirekesztő viselkedést. Ápolni kell a szabványostól eltérő jelenségek toleráns, objektív szemlélésére való hajlandóságot a közösségekben. A tapasztalatok szerint a kultúra, a sport, a közös szabadidő-eltöltés segítheti elsősorban a társadalom egységének, erejének megtartását.

Kunszállás a rendezett falu

A lakosság számának csökkenését el kell kerülni, de nem cél a látványos növekedés sem: elsődleges a helyi társadalom jó közérzetének fenntartása, az életvitelszerűen itt élők elégedettségének biztosítása. Meg kell előzni az alvótelepüléssé válást.

Környezeti
kihívások

Az élő és épített környezet óvásának, alakításának igénye és felelőssége szerteágazó feladat: magában foglalja az aktív természetmegőrzést, a földekkel és vizekkel való helyes gazdálkodást, a takarékos településüzemeltetést, az energia-tudatosságot. E téren a legnagyobb nehézséget, ugyanakkor a leghatékonyabb sikertényezőt várhatóan a megvalósításban résztvevők meggyőzése, gondolkodásmódjának átformálása jelenti. A települési környezet témája felőleli továbbá a közlekedési- és közmű-infrastruktúrákat és egyéb műszaki lakhatási feltételeket is, melyek jellemzően nagy forrásigényű beavatkozási területek.

2.2 Jövőkép 2036

Meglévő helyzet
összegzése

A megalapozó vizsgálatok eredményeit összesítve megállapítható, hogy Kunszállás ideális elhelyezkedésű alföldi kistelepülés: a megyeszékhely (egyben járásszékhely) Kecskemét közelsége, a Budapest-Szeged közlekedési tengelyt képező M5 autópálya áthaladása megadja a fejlődési potenciált, de ezeknek az előnyöknek az érvényesülését a tervezett gyorsforgalmi csomópont megvalósulásának elmaradása veszélyeztetheti. Kiskunfélegyháza közvetlenebb térszervező szerepkört lát el a mindennapokban és szintén sok szálon kapcsolódik Kunszálláshoz a társközség Fülöpjakab és a szomszédos Bugac is, azonban e településekkel a közúti és kerékpáros összeköttetés hiányos.

A népesség csökkenésének demográfiai tendenciája 2013-ban kedvező fordulatot vett, ha kismértékben is, de emelkedő a lakosok száma és jó ideje a vándorlási egyenleg is pozitív. Szerepet játszik ebben Kecskemét felívelő gazdasági helyzete, a munkalehetőségek bővülése.

A község, egyben a térség mezőgazdaságának kiemelkedő tényezője a Júlia Malom, amelynek napi 570 tonna őrlési kapacitása önmagában is indokoltá teszi a teherforgalom útjának lerövidítését, az autópályára való közvetlen feljutás biztosítását.

A néhány közepes nagyságú, főként a kereskedelemben és építőiparban tevékenykedő társas vállalkozástól eltekintve a község gazdaságát az önálló vállalkozások határozzák meg. Ezek nagyjából fele őstermelő, a többiek általában különböző szolgáltatást nyújtó egyéni vállalkozók, akik nagyjából nem főfoglalkozásként, hanem főállás mellett, vagy nyugdíjasként végzik a munkájukat. A helyi gazdaságnak ez a struktúrája egyrészt előnyös, mert változatos helyi igényekre tud reagálni és megoldást nyújt az öngondoskodásra, ugyanakkor hiányoznak a foglalkoztatásban és helyi adóbevétel tekintetében nagyobb biztonságot nyújtó, jelentősebb gazdasági szereplők. Egyelőre nem tudható, milyen változásokat hozhat e téren a gyorsforgalmi csomópont megvalósulása, de joggal remélhető, hogy az új lehetőséggel élni fognak betelepülő cégek.

A mezőgazdaság megfelelő talajadottságokat, hosszú tenyészedőt és sok napsütést tudhat magáénak, ám az olyan veszélyeztető tényezők, mint a klímaváltozás okozta szélsőséges, aszályos időjárás és a piaci versenynek való erős kitettség kockázatosá teszik a gazdálkodást. Fenntartható fejlődési irányt képviselnek az állattartás komplex vállalkozásai, a biokertészkedés, a szőlészet-borászat-vendéglátás egymásra építése,

Kunszállás a rendezett falu

valamint a megőrződött tanyai életmód, amelynek nehézségeit viszont egyre kevesebben vállalják fel.

A problémák és értékek áttekintése a korlátok számbavétele és a vélemények, javaslatok értékelése alapján állt össze Kunszállás hosszútávra (10-12 évre) szóló általános jövőképe, amely a továbblépés ideálisnak és egyben elérhetőnek tartott irányát jelöli ki.

Kunszállás Község Jövőképe 2036

„Kunszállás a Kecskemét közelségét és a falusi életet kedvelő lakosok önállóan fejlődő, rendezett települése”

Kunszállás címere: Kis Viktória 7. osztályos tanuló rajza

2.3 Kunszállás jövőképeinek kibontása a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

2.3.1 Társadalmi jövőkép 2036

Családbarát
község

Kunszállás jövőbeni állapotának víziója egy olyan kistelepülés, ahol a mindennapi életben a családoké a főszerep. A hagyományos társadalmi értékek ápolásának köszönhetően kölcsönös a tisztelet a generációk között. A felnőttek és gyerekek érdeklődő együttműködése révén a helyi közösség értékrendje, igényei, önmagával szembeni elvárásai átláthatók. A különböző korosztályoknak módjukban van megismerni és kiteljesíteni saját erősségeiket a község kulturális- és sportéleté, művelődési, önképzési lehetőségei és szabadidős rendezvényei segítségével.

Kunszállás a rendezett falu

Közbizalmon alapuló, összetartó helyi társadalom

A települési szintű döntésekben az a közös akarat érvényesül, amelyhez elegendő elszántság is párosul, hogy a kitűzött célok valóban megvalósuljanak. Az irányítás a közbizalmat élvező kompetens községvezetés kezében van, szorosan együttműködve a helyi Partnerekkel (azaz a helyi lakosokkal, érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetekkel, vallási közösségekkel).

Megbízható intézmények, egyenlő esélyek

Kunszállás lakosai számára szakszerű, összehangolt, gondoskodó intézmények nyújtanak szolgáltatást. Az ellátás színvonala tartósan jó marad az oktatásban, egészségügyben, szociális szférában. Az öngondoskodásra saját hibájukon kívül képtelen lakosok élethelyzetére mindig megoldást keres az önkormányzat. A társadalmi különbségek áthidalására, a felzárkóztatásra és a közösségfejlesztésre változatos lehetőségeket kínál a község.

Aktív, tanulni kész lakosság

Az lakosság jó egészségi állapotának alapja az aktív életmód, amelyhez folyamatos háttérrel nyújtanak az intézmények és a közösségi programok. Egészségesebb táplálkozás, ház körüli alapanyagból készülő otthoni ételek készítése terjed el. Az egész életen át való tanulás megszokássá válik a lakosság körében.

Sipos Erik 3. osztályos tanuló rajza a Helytörténeti Gyűjteményről

2.3.2 Gazdasági jövőkép 2036

Ipar, kereskedelem: megmaradás, bővülés

A Júlia Malom, a község gazdaságának zászlós hajója, megőrzi jelentőségét, piaci szerepét, helyi adója továbbra is szilárd támaszt ad az önkormányzat gazdálkodásához. A helyi ipar bővülése folytán a munkalehetőségek gyarapodnak, kevesebb munkavállalónak kell ingáznia. Gyarapodnak a közepes méretű társas vállalkozások. Prosperálnak az önálló vállalkozások, melyek változatos, tág körben biztosítanak helyi szolgáltatásokat, vendéglátást, turisztikai és szabadidős attrakciót. Kunszállás profitál a megnyíló autópálya-csomópont nyújtotta újabb lehetőségből.

Kunszállás a rendezett falu

Júlia Malom: László Balázs 3. osztályos tanuló rajza

Átalakuló mezőgazdaság	Javul a mezőgazdaság termelékenysége és eltartóképessége a klímaváltozásra reagáló reformok nyomán. Stabilizálódnak a családi szintű vállalkozások, belépnek újabb gazdálkodási technikák, művelési formák, állattartási módok, melyek összehangolása fenntartható fejlődést eredményez. Megáll a tanyagazdaságok hanyatlása, a fiatalabb generációk újra felfedezik ezt a gazdasági- és életformát. Kialakulnak mezőgazdasági feldolgozó kisüzemek.
Erősödő helyi piac	Bővül a helyi árucsere, nagyobb teret nyer a helyi áruk rövid elérési lánc (REL). Online helyi és térségi piacozási forma is létrejön. Kevesebb a kívülről érkező élelmiszer, egyre népszerűbb a piac, amely a közéleti találkozópontra szerepét is betölti.
Komplementer turizmus	A környék idegenforgalmi kínálatához sajátos helyi színnel társul be a kunszállási szőlészeti-borászati élménygazdálkodás, tanyai és lovasturizmus, helyi termékekhez kapcsolódó rendezvények, melyek egyben a helyi lakosok kikapcsolódását is szolgálják.

2.3.3 Táj, természeti környezet jövőképe

Sikeres reagálás a klímaváltozásra	Megőrződnek Kunszállás természetes gyepjei, élővilágának megmaradt értékei csakúgy, mint a tanyagazdálkodás mozaikos, fenntartható tájhasználat. A szántókon, a gyarapodó gyümölcsösökben és kertekben a termőhelyhez és éghajlat-változáshoz jobban alkalmazkodó haszonnövényeket természetesen majd környezetet kímélő technológiával. Előtérbe kerülnek a tájfajta növények, a biodinamikus kiültetési mód. A helyben lehulló csapadékvizek nagyobb arányú megtartása, felhasználása valósul meg a magán-gazdaságokban, kiskertekben, mérsékelve az aszálykárokat. Gyarapodnak a konyhakertek.
Természetszerű zöld infrastruktúra	Természetszerű növényzettel zölddebbé válnak Kunszállás utcái és terei, a lombfedettség jelentősen nő, a települési hőszigetek megszűnnek. A zöldturisztikai fejlesztés keretében bővülnek a Cines Szabadidőközpont pihenő- és kirándulóhelyi szolgáltatásai, különböző helyszíneken bővül a község idegenforgalmi szálláshely-kínálata.

Kunszállás a rendezett falu

A Cines-tó nyújtotta élmény emléke Eszik Kornél 5. osztályos tanuló rajzán

2.3.4 Épített környezet jövőképe 2036

Otthonos községközpont	Kunszállás központja mentesül az országos közút átmenő forgalmától. Egységesen tervezett közterületen és az intézményekhez kapcsolódóan további fedett-nyitott terek jönnek létre. A szabadtéri közösségi színterek felé irányított útvonalak alakulnak ki. Az értékes épületek megőrződnek a jövő számára.
Építés környezet- tudatosan	A község lakóépület-állománya fokozatosan megújul és korszerűsödik. A helyi építési gyakorlat egyre jobban a környéken fellelhető építőanyagok és építési technikákra épít, elutasítva az idegen, tékozló megoldásokat. A belterület nyugati részén az új lakóterületi beépítés környezet-tudatos fejlődési irányt vesz. Használatba kerülnek az egyedi, biztonságos közműpótlók.
Biztonságos kerékpárutak	A kerékpáros forgalom szabad utat nyer a környező települések felé, szolgáltatásokkal, pihenőkkel együtt, bekapcsolva a hálózatba a sűrűn lakott tanyasort is.
Környezet kímélése	A megújuló energiák használata és a korszerű energia-gazdálkodás segít megőrizni a kialakult jó környezeti állapotot. A hulladékgazdálkodás fejlődése a környezetet kíméli.

2.4 Kunszállás jövőképe a települések hálózatában elfoglalt pozíciója tekintetében

Önállóság, együttműködés	Kunszállás élvezi a fejlett Kecskeméti Járáshoz tartozás előnyeit, megőrizve önállóságát. Eléri, hogy az M5 autópálya csomópontjának megépítése esélyt adjon a helyi gazdaság fejlődésének. Kiskunfélegyháza várostérség településeivel szorosan együttműködve kihasználja a kölcsönösen hasznos lehetőségeket. A kunok mai közösségébe belehelyezkedik. A Homokhátsági népes településcsaláddal együtt dolgozik és lobbizik a közös problémák megoldásában.
-----------------------------	--

2.5 Településfejlesztési elvek rögzítése

Integrált szemlélet	A fejlesztési területek egymástól szét nem választott, <i>integrált megközelítése</i> a fejlesztési források megszerzése és felhasználása során egyaránt nagyobb hatékonyságot eredményez. A <i>gazdasági, társadalmi és környezeti szempontú</i> beavatkozások akkor sikeresek, ha mindhárom terület folyamatait kedvező irányba mozdítják. A várható hatások feltérképezése meg kell, hogy előzze a fejlesztés lépéseit. A komplex programokat több operatív programból, uniós és hazai források kombinációjával, magántőke bevonása mellett is lehet finanszírozni.
Fenntarthatóság	<p>A településfejlesztés során kiemelten fontos a <i>fenntarthatóság elvének követése</i>, környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt. A helyi gazdaságban elsősorban a klímaváltozás miatt differenciálódó természeti környezet az, amihez a mezőgazdálkodásnak, mint fő ágazatnak igazodnia kell. A tudásalapú együttműködések különböző formái a „Fenntarthatóság” fogalommal kéz a kézben járó „Takarékosság” irányába terelhetik a gazdasági ágazatok mindegyikét.</p> <p>A környezeti fenntarthatóság tekintetében is kulcsszó a takarékoság, elsősorban az energiafelhasználásban, de egyre nagyobb szerepet játszik a megújuló energiák alkalmazása is. A természeti környezetben a klimatikus kockázatok csökkentése a cél. A gazdaság minden ágában előtérbe kerülnek a körforgásos megoldások, a minél kevesebb hulladékkal járó gyártási, kezelési folyamatok, tevékenységek. A társadalmi folyamatokban az egészséges állapotú és szemléletű közösség garantálja az alkalmazkodás és megújulás képességét.</p>
Társadalmasítás	A változások gyorsuló tempója korunkban a megfelelő válaszlépés mielőbbi megtalálására sarkall. A tájékozottság, tudásmegosztás a helyi lehetőségek alapos ismeretével karöltve innovatív megoldásokhoz vezethet, ehhez a helyi közösség átkommunikálása, a helyi írott és elektronikus sajtó felkészültsége, naprakész attitűdje elengedhetetlen.
Visszacsatolás	A helyi döntéshozatalban a községben zajló folyamatok monitorozása és az eredmények gyakori visszacsatolása szükséges, hogy a kedvezőtlen irányú folyamatok azonnal leállíthatók legyenek. A döntéseket a lakosság részvételével kell meghozni. A társadalmasításnak a tájékoztatás, tervezés, előkészítés, létrehozás, megosztás és értékelés folyamataiba egyaránt be kell épülnie ahhoz, hogy a megvalósítás a felelősségérzeten keresztül és a közvetlen sikerélmény folytán teljesebb eredményre vezessen.

3. STRATÉGIA

Kunzállás elérendő jövőképe, a településfejlesztési elvek, valamint a község előtt álló kihívások alapján 3 stratégiai cél jelölhető ki a társadalom-gazdaság-környezet fő irányokban. E célok megmutatják, hogyan lehet a jövőkép elérése érdekében a település meglévő belső erősségeire támaszkodni, gyengeségeit ellensúlyozni, a külső veszélyek fenyegetését enyhíteni és a kívülről érkező lehetőségeket kihasználni.

Kunszállás a rendezett falu

3.1 Stratégiai célkitűzések

Településünk 2036-ig kitekintő jövőképének eléréséhez a következő **stratégiai** célok megvalósításán keresztül vezet el az út:

1. Stratégiai célkitűzés Fiatalos, összetartó helyi társadalom

- Fiatalos szemlélet** Kunszállást a fiatalos szemlélet vezeti: a *Családbarát Kunszállás*, az *Aktív közösség* megszokott szlogenjei mögé felzárkózik a település apraja-nagyja. A generációk tartalmaz együttműködésének további kibontakoztatása prioritást képez a jövőben is. A felnövekvő korosztály, amely a majdani községirányításért felelős lesz, a közösségi élet élményének mindennapi megtapasztalásán át, a felnőtt társadalomtól látott jó példákban kap hitet és erőt a jövő kihívásainak megoldásához.
- Fontos ezért, hogy a helyi felnőtt lakosság úgy alakítsa a községet, mint gyermekei leendő lakóhelyét. E fejlesztési terv fő feladata éppen az, hogy kialakítsa és átemelje a köztudatba egy olyan Kunszállás képét, amelyért megéri közösen munkálkodni, mert érdemes leélni itt egy egész életet.
- Korrekt intézmény-ellátás: a jó közérzet alapja** Az 1700 fő körüli népességre szabott intézményi ellátás folyamatosan jó színvonalú fenntartása nehéz feladat, leleményes forrásbeosztást és szervezést feltételez. Az intézmények szakszerűen, egymással összehangoltan, gondoskodóan működjenek, nyitottak legyenek a párbeszédre, rugalmasan alkalmazkodjanak a lakosság helyzetének és igényeinek változásához.
- A jövőben is biztosítandó a 8 osztályos, korszerű általános iskolai ellátás, megfelelő feltételekkel működtetendő az óvoda és bölcsőde. Meg kell tartani a Petőfi Rendezvény és Faluház sokoldalúságát, kedvelt rendezvényeit, szolgáltatásait. Át kell menteni a jövő számára a könyvtárat a nem elektronikus írott kultúra élményszerű megtapasztalása érdekében. Szükség lehet a szociális ellátás bővítésére, elsősorban az időskorúak számára. Az egészségügyi ellátás tekintetében a legkisebb a község beavatkozási lehetősége, ezért a járási keretek között, egyebek közt a Kecskeméti Járás Egészségtervének keresztül kell a lehető legjobb mindenkorai ellátási feltételeket megtalálni.
- Pályaorientáció** Érdemes szoros kapcsolatot kiépíteni a kunszállási középiskolások kiskunfélegyházi intézményeivel, és későbbi pályájuk alakulását is nyomon követni. A kötelező közösségi szolgálat lehetőleg helyben történjen meg. A továbbtanulás vagy szakmaválasztás előtt álló fiatalok jó, ha tudnak arról, hogy milyen végzettségű munkavállalókra van épp szükség a településen, milyen szakmákban látszik esélyesnek a helyi piacra épülő vállalkozás sikeres indítása.
- Élénk egyesületi élet** Kunszállás mindennapjaiban, pihenő és ünnepi időszakokban egyaránt az egyesületek játszik a főszerepet a szabadidő tartalmas eltöltésének szervezésében. Folyamatos szakmai és anyagi segítséget igényelnek a lakosság különböző csoportjait életkor, érdeklődési kör szerint összefogó, vagy az egyes intézmények háttéréként szolgáló egyesületei, hogy szerepüket betölthessék: e kisközösségekben társakra lehet találni, a tehetség kibontakozhat, a személyiség kiteljesedhet, különösen a kultúra, a sport és a művészetek talaján.

Kunszállás a rendezett falu

Hagyományőrző,
közösségépítő
rendezvények

A hagyományok, a nemzeti és helyi identitás védelmezésének felelőssége elsősorban az intézményes szintekre hárul (Petőfi Rendezvényház és Faluház, Helytörténeti Gyűjtemény) azonban a már említett egyesületi szervezések, valamint a lokálpatrióta polgárok, szülők, vállalkozások társadalmi munkája, pénzbeli és tárgyi támogatása nélkül nem lehet fenntartani a község gazdag programkínálatát.

„Nagyapám Háza” tanyai értékmentő tábor helyszíne (táborvezető: Bartucz Bianka)

Sportos életmód,
testi egészség

A rendszeres sportolás számtalan haszna nyilvánvaló, közös gyakorlása közösségformáló erőt is képvisel és nem ismer társadalmi különbségeket. A gyermekintézmények és egyesületek által nyújtott lehetőségeken túlmenően az aktív pihenés szabadtéri formáit Kunszálláson a lovas-kutyás-bakancsos turizmus, a kerékpáros tanösvény, a gyermek és felnőtt játszótérek biztosíthatják leginkább. A testi egészséget a kertészkedés is szolgálja, mind a fizikai erő kifejtés, mind a (remélhetően méregmentes) termények elfogyasztása révén: a konyhakert és a díszkert gondozása egyelőre hiányzik az egyesületi tevékenységek, programok, megmértetések palettájáról. Az óvodás és iskolás korosztályt intézményi keretek között célszerű megismertetni az ártalommentes, fenntartható kertművelésre.

Nagyobb
közösség:
Félegyháza
társasága,
testvértelepülés

A Kiskunfélegyháza vonzásában élő környékbeli önkormányzatokkal célzott feladatokra létrehozott társulás, pályázati koordináció elsősorban az intézményi, közműellátási és turisztikai együttműködés terén rejt lehetőségeket, melyeket érdemes feltárni és kihasználni. A testvér-településsel, Agyagfalvával ápolott kapcsolatok során a Székelyföldön élők kultúrájával, életvitellel, szemlélettel szembesülve a kunszállásiak összehasonlítási alapot kapnak és saját helyzetüket is jobban megértik, támpontot nyerhetnek, ha valamin változtatni szeretnének.

Nyílt közélet

A község életét jelentősen befolyásoló döntéseket a lakosság bevonásával kell előkészíteni és megvalósítani. A lakosok közérzetének, problémáinak nyomon követésével valós kérdések tehetők fel és a párbeszéd hiteles válaszokhoz vezethet. A helyi hírárság és a személyes kommunikáció egyaránt szükséges.

Kunzállás a rendezett falu

Gondoskodó
hivatal

A hivatal készséges, előzékeny, megoldást kereső hozzáállása a jövőben is a lakosok és vállalkozások bizalmának alapjául szolgálhat.

Némedi-Varga Letícia 2. osztályos tanuló rajza a Kármelhegyi Boldogasszony- templomról, Kunzállás egyik emblematikus épületéről

2. Bővülő és javuló kereseti lehetőségek

Helyi
foglalkoztatás

A lakosság nagyrészt a mezőgazdaságból él, osztozva az ágazat szerényebb jövedelmezőségi viszonyaiban. A malomipart képviselő Júlia Malom jelentős ágazati szereplő, a többi vállalkozó viszont többnyire őstermelő, aki egyedül kénytelen szembenézni a kisgazdálkodás nehézségeivel a kedvezőtlen klímaváltozás feltételei közepette. A rezisztens, a táji időjárási adottságokhoz jobban tűrő növényfajták, alkalmazkodó technológiák kiválasztása az esetleges nagyobb munkaerőigény és kisebb termőmennyiség ellenére is alternatívát jelenthet.

Kunszállás a rendezett falu

A többnyire helyi kereskedelmi-szolgáltató tevékenységből élő egyéni vállalkozások ugyancsak önfoglalkoztatók, vagy kiegészítő jövedelemszerzést folytatnak. Az önálló vállalkozások számára a község a támogató programok, pályázatok felderítésében segítséget nyújthat. A helyi termék piac fenntartása, népszerűsítése, a települési marketing, továbbá a helyi vállalkozások közötti kölcsönösen előnyös együttműködések szorgalmazása is lendületet adhat fejlődésükhöz.

Élő tanyavilág

Az tanyavilágban leginkább csak önfenntartásra szolgáló gazdálkodás folyik, ennek tudása és tapasztalata azonban élő, az adottságok ismeretén alapul. A külterületen élők száma csökken ugyan, de még minden negyedik kunszállási lakos ma is tanyában van bejelentve. Az épületállomány viszonylagos avultsága és az ellátási nehézségek ellenére is értéket jelent a tanyavilág, mert a földművelés és állattartás összehangolásával, a hulladék visszaforgatásával jó példákat mutathat a fenntartható mezőgazdaságnak, kísérleti terepe lehet az ökológiai szemléletnek.

A tanyák általában fejlődésre alkalmas helyszíneken alakultak ki, viszonylag jó fekvéssel és infrastruktúrával rendelkeznek. A kinn élés és gazdálkodás feltételeit jelentősen javíthatja az egyedi közműpótlás és helyben hozzáférhető megújuló energiák használatának gyakorlatba állítása, és a kiegészítő tevékenységek, egyebek között a tanyai turizmus („élménygazdálkodás”) bővülése. Az összes tanyát jól elérhetővé kell tenni kerékpáron.

Ipar betelepülése

Az ipar jelenlétére szükség volna a helyi munkalehetőségek bővülése érdekében. Az élelmiszeripar különösen kedvező volna, élénkítené is a mezőgazdaságot és nagyobb hozzáadott értéket, ezáltal jobb jövedelmezőséget is biztosítana. A betelepülésre alkalmas hely az autópálya **épülő** csomópontjának a környéke és a települést elkerülő tervezett útszakasz melletti sáv. A megvalósítás meghaladja a település lehetőségeit, ezért annak elmaradásával külső veszélyként kell számolni.

Rövid ellátási lánc

A *rövid ellátási lánc* (REL) a helyben megtermelt alapanyagok (elsősorban mezőgazdasági termények) minél nagyobb arányú helyi értékesülését takarja és a helyben való feldolgozásra, helyi termék-fejlesztésre is kiterjedhet. A helyi gazdaságot ezáltal piachoz lehet juttatni, továbbá érvényesül a fenntarthatóság elve (áru-csomagolás, -szállítás redukálása) és elégedettebb lesz a lakosság is (friss, lekövethető származású, olcsóbb áruk elérése). A „helyi” szó itt a környékbeli településekkel együtt értendő: a közös érdekek mentén kölcsönösen előnyös lehet az együttműködés. A helyi felvevő piac igényeinek és a kínálati oldalnak a nyomon követésére online weboldalt célszerű kialakítani. Elsőként az intézményes étkeztetésben érdemes bevezetni a REL-t.

Gyepgazdálkodás

Kunszállás gyepjei mára megfogyatkoztak. A megmaradt legelők megőrzése, a beszántott gyengébb talajok visszagyepesítése a *természetes környezet megerősödéséhez* vezethet, ezért a legeltetési állattartás, a lovasturizmus és egyéb, a gyephasználatra épülő tevékenységek elterjedése kívánatos. A gyepok térnyerése szorosan összefügg a vízgazdálkodással, mert ez a művelési mód biztosítja leginkább a beszivárgott vizek, a talajnedvesség megtartását.

Homokhátsági sajátosságok

A klimatikus viszonyokat jobban tűrő fajták kutatási eredményeit figyelni és alkalmazni érdemes. A rezisztens, a táji adottságokhoz alkalmazkodó növények választása, azok optimális mértékű változatossága, a megfelelő termőterület-nagyság alkalmazása versenyelőnyt jelenthet a gazdáknak. A fiatalabb nemzedék friss tudása és az idősebbek termelési tapasztalati egymást kölcsönösen kiegészíthetik.

Kunszállás a rendezett falu

Vállalkozások elindulásának támogatása	A község segítheti a vállalkozások elindulását (kedvezményes irodabérlés, összehangolt működés közös eszközhasználattal és üzleti szolgáltatásokkal, helyi vállalkozásnépszerűsítés, promóciók). A hivatal készséges, előzékeny, megoldást kereső hozzáállása segítheti a kisvállalkozókat.
Közfoglalkoztatás	Szükség van a közfoglalkoztatásra a településtudás, közterületfenntartási feladatok ellátásában.
Turisztika	<p>Kunszállás elsősorban a lovas- és borturizmussal szerepel a térség „idegenforgalmi térképén”. A rendszeresen megtartott, sikeres nagyrendezvények látogatói körét könnyebb visszavonni vendégéjszakákra, ezért jelentős idegenforgalmi értékük van a szórakoztató programoknak. Tematikájuk kiegészíthető ismeretterjesztő és helytörténeti vonatkozásokkal, helyi termékek népszerűsítésével.</p> <p>A helyi turisztika bázisa a Cines Szabadidőközpont és potenciálisan a volt plébánia szálláshelyé fejleszthető épülete. Jelentős rendezvényközpont a Polyák Borbirtok komplexum. A községközpont önmagában is vonzerőt jelenthet az idegenforgalom számára a tervezett fejlesztésekkel (közterületek egységes arculatformálása, zöldítése). Az értékes épületek többnyire itt találhatóak, emelve a környezet rangját. Az intézmények egy része munkaidőn kívül is nyitva tarthat szezonálisan. A vendéglátás bővülő lehetőségei szintén színesíthetik a helybelieknek is élményeket nyújtó településmagot.</p>

3. Stratégiai célkitűzés

Igényes települési és zöldkörnyezet

Településkép, helyre szabott építészet	Kunszállás rendezett falu benyomását kelti, túlnyomórészt jól karbantartott épületállományával és megmaradt építészeti-történeti értékeket hordozó épületeivel. A folyamatos gondoskodás mellett az energiatakarékosságot célzó korszerűsítéseket is szorgalmazni kell, egyebek között a jó gyakorlatnak az intézményekben való példázásával. Az építészeti minőség tekintetében a Településképi Arculati Kézikönyvben foglalt építési hagyományok szellemét őrizve az Alföldi járatos építési formavilág, anyagok és technikák használatát, „a kevesebb több” elvét érdemes megkövetelni az építetőkől és tervezőktől. Fásítani kell az utcákat.
Településközpont arculatfejlesztése és zöldítése	A településközpont intézményei és azok közhasználatú kertjei, valamint a kapcsolódó közterületek a község lakosságának találkozó helyei, ahol számos sikeres fejlesztési akció történt az elmúlt években. Egységes arculati terv alapján a kisléptékű építészeti és kertészeti beavatkozásokkal nagymértékben növelhető a központ szervező ereje és a közösségi helyszínek időjárási szélsőségektől való védettsége.
Természetes táj megtartása, természetszerű környezet kialakítása	Kunszállás nem bővelkedik természeti értékekben, kevés gyeperő maradt vissza, a vizes élőhelyek csaknem teljesen megszűntek. A kevés erdő többnyire gazdasági célú és védelmi telepítés. A még meglévő értékek megtartása mellett a lehullott <i>csapadékvíz visszatartásával</i> , a feltétlenül szükséges burkolatok vízáteresztő kialakításával, a hasznos és dísznövények természetszerű fajtákból való megválasztásával pozitív változásokra lehet számítani az élővilág, a helyi klíma javulása és a gazdálkodás terén egyaránt. Szorgalmazni kell a Kiskunfélegyházi Kistérség vízutánpótlását vármegyei, ágazati és országos szinten is.

Kunzállás a rendezett falu

Tájfajta, innovatív növénytermesztés	A mezőgazdaságban a monokultúrák mellett a tájfajta növények növekvő arányára, változatosságára kell törekedni. A termőhelyhez és éghajlat-változáshoz jobban alkalmazkodó haszonnövényekre való áttéréssel a vegyszerezés csökkenhet, a termelés a környezetet kevésbé terheli, a termék egészségesebb. Ebben a kihívásban az innovatív megoldásokra, <i>tudományos kutatási eredményekre</i> , megvalósult jó példákra kell támaszkodni.
Tanyavilág: hagyomány, előremutató példa	A tanyákon folyó fenntartható gazdálkodás mellett pozitívumot jelent a jellemző építési mód környezetkímélő véghasználata is. Segíteni szükséges a vályog és egyéb természetes anyagok használatát a szakmai-engedélyezési-gyártási vonatkozásokban. A tanyasorokat megközelítő utak jó karbantartása, a nagyobb forgalmúak stabilizálása vagy burkolása szükséges. A jelzőrendszer és egyéb kommunikációs lehetőségek, valamint a tanyagondnoki rendszer működtetése, bővítése bekapcsolja a tanyán élőket a település vérkeringésbe. Segíteni kell a kinn élőket az ivóvíz biztosításával (közmű vagy rendszeres kiszállítás, háztartási méretű tisztítási mód), egyedi szennyvíztisztítás megoldásainak, megújuló energiával való önellátás módszereinek megismertetésével.
Hiányzó közlekedési elemek	<p>Az M5 autópálya-csomópont megvalósítása Kunzállás életét sokféle szempontból segítheti. A községet déli irányban elkerülheti a településközpontot jelenleg átható országos összekötő útszakasz, és megoldhatja egy új ipari zóna feltárását is a lakóterületek zavarása nélkül.</p> <p>A kerékpár használata bővülőben van, a Dél-Alföldön már jelenleg is minden harmadik helyi közlekedés (beleértve a szomszéd településre való eljutást) kerékpáron történik. Kunzálláson és környékén a hálózat egyelőre hiányos és nem mindenütt biztonságos, a kerékpáros turisztikai és hivatás-forgalom céljára további önálló nyomvonalak, az összekötő utak mentén kerékpársávok létesítése szükséges. Pihenő- és szervízpontok létrehozása is indokolt elsősorban a buszmegálló közelében. Az intézmények környékén további fásított parkolók kialakítása szükséges.</p>
Közbiztonság	Térfigyelő rendszerrel kell megelőzni a közbiztonság romlását, elsősorban a nagyobb gyalogosforgalmú helyeken: a településközpontban, rendezvényhelyeken.
Lakhatás	A lakhatási lehetőségek bővítését elsősorban magán-ingatlanfejlesztés biztosíthatja a már kijelölt kertvárosias lakóterületeken és üres foghíjtelkeken. A kialakult külterületi tanyákat házzámmal kell ellátni.
Szolgálati- és bérlakások	A községnek megfelelő kapacitású és állapotú szolgálati lakásokra és önkormányzati bérlakásokra van szüksége közösségi érdekből és a fiatalok, családok, gyermeküket egyedül nevelők átmeneti megsegítésére. Takarékos ingatlangazdálkodásra kell törekedni, az átmenetileg megüresedő intézményi épületeket is lehetőség szerint lakhatási célra kell felhasználni.
Település-üzemeltetés	A település-üzemeltetési feladatellátás biztosítása legyen hatékony, eredményes, ellenőrizhető és finanszírozható. A közfoglalkoztatás ésszerű mértékig beépítendő a feladatellátásba. További célgépek beszerzésére kell törekedni, ha jelentős élőlátás takarítható meg és jobb minőség érhető el.
Ivóvízellátás	Ivóvíz minőség javítására új betáplálás létesítendő Kiskunfélegyháza felől, továbbá az acél anyagú vízgerinceket, vízbekötéseket és a régi azbesztcement és rossz minőségű PVC csöveket fokozatosan KPE anyagúra kell kicserélni. Az altalaj tűzcsapokat célszerű földfelettire cserélni. Bekötővezeték cserék, csomópontok, tűzcsap-csomópontok felújítása szükséges lehet.

Kunzállás a rendezett falu

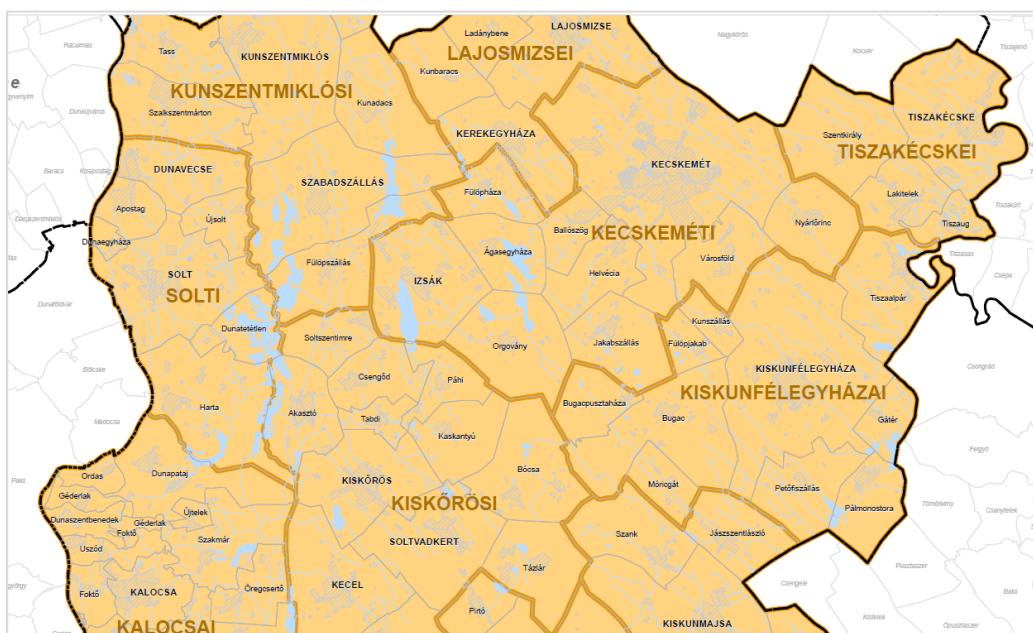
Szennyvíz- elvezetés	Szennyvíztisztító telep a község terepmagassága és lakosság száma miatt önállóan nem valósítható meg, társulási lehetőséget szükséges igénybe venni.
Megújuló energia használata	A megújuló energia, elsősorban a napenergia és a geotermikus energia növekvő felhasználási aránya csökkentheti a káros anyagok kibocsátását és megtakarítás érhető el az energiaellátás költségeiben, ezért napelemek, napkollektorok, hőszivattyúk telepítését kell szorgalmazni. Az energiatakarékosság különösen fontossá vált a globális energiaválságra való tekintettel (fűtéskorszerűsítés, megújuló energiahasználat, hőszigetelés, nyílászáró-csere). Cél az, hogy idővel minden intézmény közel nulla energiafelhasználású legyen. A belső gépészet és vizesblokkok megújítása kapcsán az informatikai hálózatokat is cserélni, vagy bővíteni érdemes. A háztartási szélkerekek működtetése Kunzálláson korlátozva van a kecskeméti katonai repülőtér miatt.
Csapadékvíz- gazdálkodás	A község csapadékvíz-gazdálkodása tervezetten fejlesztendő. A belterületi utcákban a szikkasztó árkok kialakítása javasolt. A lefolyásos csatornákat is szikkasztó burkolattal célszerű ellátni lefolyási szintet szabályozó minitiltók és mini bukótáblák beépítésével a vízvisszatartás-vízmeztartás érdekében. A beépített telkeken és a mezőgazdálkodáshoz kapcsolódóan záportározókat célszerű kialakítani. Folytatni kell a belvízi árkok, átereszek, műtárgyak karbantartását és felújítását. Vízgazdálkodási alapelv, hogy a burkolatok vízáteresztőek legyenek. Tárolótartályok telepítésével, ideiglenes elöntési területekkel minél nagyobb részét meg kell tartani a lehulló csapadékvíznek.
Hulladék- gazdálkodás	A hulladékgazdálkodás terén fontos a közterületek tisztántartása és az illegális hulladéklerakások felderítése mert „a szemét szemetet vonz”. Megoldást kell találni a zöldhulladékok helyben történő komposztálására.
Elektronikus hírközlés	Az energia jelentős része a közlekedésre megy el, ezért a közlekedési kényszer csökkentése, az otthonról dolgozás feltételeinek megteremtése szükséges. El kell háritani az esetleges akadályokat az otthoni munkavégzéshez nélkülözhetetlen nagysebességű internet-elérés elől. A községen belül egy hiteles, naprakész és mindenki által elérhető információs rendszert kell felépíteni. A helyi intézményeket, vállalkozásokat a rendszerbe be kell vonni, amely összehangolt működésüket elősegíti.

3.2. Kiskunfélegyháza várostérséggel való együttműködés

A *Bács-Kiskun Megye Területrendezési Tervéről* szóló 7/2020. (VII.8.) BKMÖK rendelet 6. § (1) bekezdése értelmében „városkörnyéki településegüttesek övezetéhez tartozó települések településfejlesztési koncepciója, integrált településfejlesztési stratégiája készítése során – a hatályos jogszabályban előírt fejezeteken túl – olyan fejezetet is készíteni kell, amely a terv típusának megfelelően, az érintett településekkel való egyeztetések alapján azt tartalmazza, hogy a város és a vonzáskörzetéhez tartozó települések milyen módon tervezik fejleszteni a vonzáskörzet számára nyújtott szolgáltatásokat, legalább a középfokú oktatási és egészségügyi létesítmények, a munkahelyek, és a rekreációs és szabadidőeltöltési lehetőségek, továbbá a várostérség belső közlekedési infrastruktúrája tekintetében.” E fejezet az előírásnak tesz eleget.

Valós tendenciák lekövetése	Az adminisztratív vonzáskörzet nem egyezik meg a mindenkori tényleges kisugárzási területtel, amely nem állandó. Az igazgatás tekintetében kiszámíthatóbb a vonzáskörzetből adódó feladat, a többi ellátási forma és a foglalkoztatás szempontjából viszont figyelemmel kell kísérni a valós tendenciákat, hogy az érintett települések megfelelő lépéseket tehessenek az egyensúly fenntartására. Kunzállás a szomszédos Fülöpjakabbal és Bugaccal együtt Kiskunfélegyháza városkörnyékéhez tartozik.
-----------------------------------	--

Kunszállás a rendezett falu

BKMÖK rendelet 3/13. övezeti tervlap részlete: városkörnyéki településegysétek

Fülöbjakab
társközség

Fülöpjakkal közös önkormányzati hivatalt működtet a község. A kisebb lélekszámú, de hasonló területnagyságú település 1952-1989 között Kunszállás része volt, a közös múlt folytán a kapcsolatok ma is szorosak. A szinergikus együttműködés révén a két település eredményessége nagyobb lehet a külön-külön megszerezhető eredmények összegénél. A kölcsönös előnyök érdekében a közös gondolkodásra és a tennivalók összehangolt megoldására továbbra is szükség lesz.

Elérhetőség

A **közlekedési viszonylatok** szempontjából a három település között a hiányzó kerékpárutak, -sávok megvalósítását közösen kell tervezni, mivel a munkaerő-ingázás és az intézményekbe irányuló forgalom számottevő.

Fülöpjakkab területén keresztül vezet át a tervezett térségi jelentőségű mellékút Bugac irányába, amely lerövidíti majd a település elérését Kunszállás felől. Az út megvalósításáért közös lobbitevékenységet érdemes folytatni.

A tanyavilág egybefügg, ezért a külterületen burkolt, vagy stabilizált útként, ennek hiányában legalább az év nagy részében járható megerősített földútként kell kialakítani a történetileg használt és ma is meglévő nyomvonalakat, az egyes körzetek, vagy az igazgatási terület határán futó utakat, amennyiben erre valós forgalmi igény mutatkozik.

Gazdasági
kapcsolódások

Kiskunfélegyháza város **ipari-szolgáltatási gazdasági kapacitása** lehetővé teszi a vonzáskörzetében lévő községek vállalkozásai számára raktárak, áruforgalmi manipulációs tevékenységek igénybe vételét.

A három település **mezőgazdasága** hasonló kihívásokkal néz szembe. Kölcsönösen előnyös lehetőséggel kecsegtet a **REL rövid elérési utat kínáló élelmiszer-ellátás** a helyi állattartó és zöldség-gyümölcs termeszítő kisgazdaságok, tanyák bevonásával. A térség vízutánpótlásának kérdése a Homokhátság nagyobb településcsaládján belül közös ügyként kezelhető a legeredményesebben.

Turisztika tekintetében Kiskunfélegyháza városi attrakcióihoz és Bugac természetvédelmi jellegű látványosságaihoz Kunszállás a látványborászat és a rendezvényhelyszínek tekintetében tud leginkább kapcsolódni.

Kunszállás a rendezett falu

Intézményi ellátás

Középfokú **oktatási intézmény** csak a kistérségi központban, Kiskunfélegyházán biztosított a településcsoport számára. A kunszállási középiskolás diákok túlnyomó része Kiskunfélegyháza intézményeibe jár. Az intézményekkel szerződéses kapcsolatot építhet ki Kunszállás Községi Önkormányzat annak érdekében, hogy az 50 órás közösségi munkát minél nagyobb mértékben a lakóhelyükön dolgozzák le a tanulók. A közösségi intézmények teendőibe való betekintés révén a diákok világosabb képet kapnak a helyi közlétről, és a kötelezettség helyben történő teljesítése megkíméli őket a közösségi munka miatti utazásoktól.

Kunszállás **általános iskolája** mindig befogadja az igény szerint idejelentkező környékbeli gyermekeket is, a tapasztalatok szerint 20-25 fő jár ide.

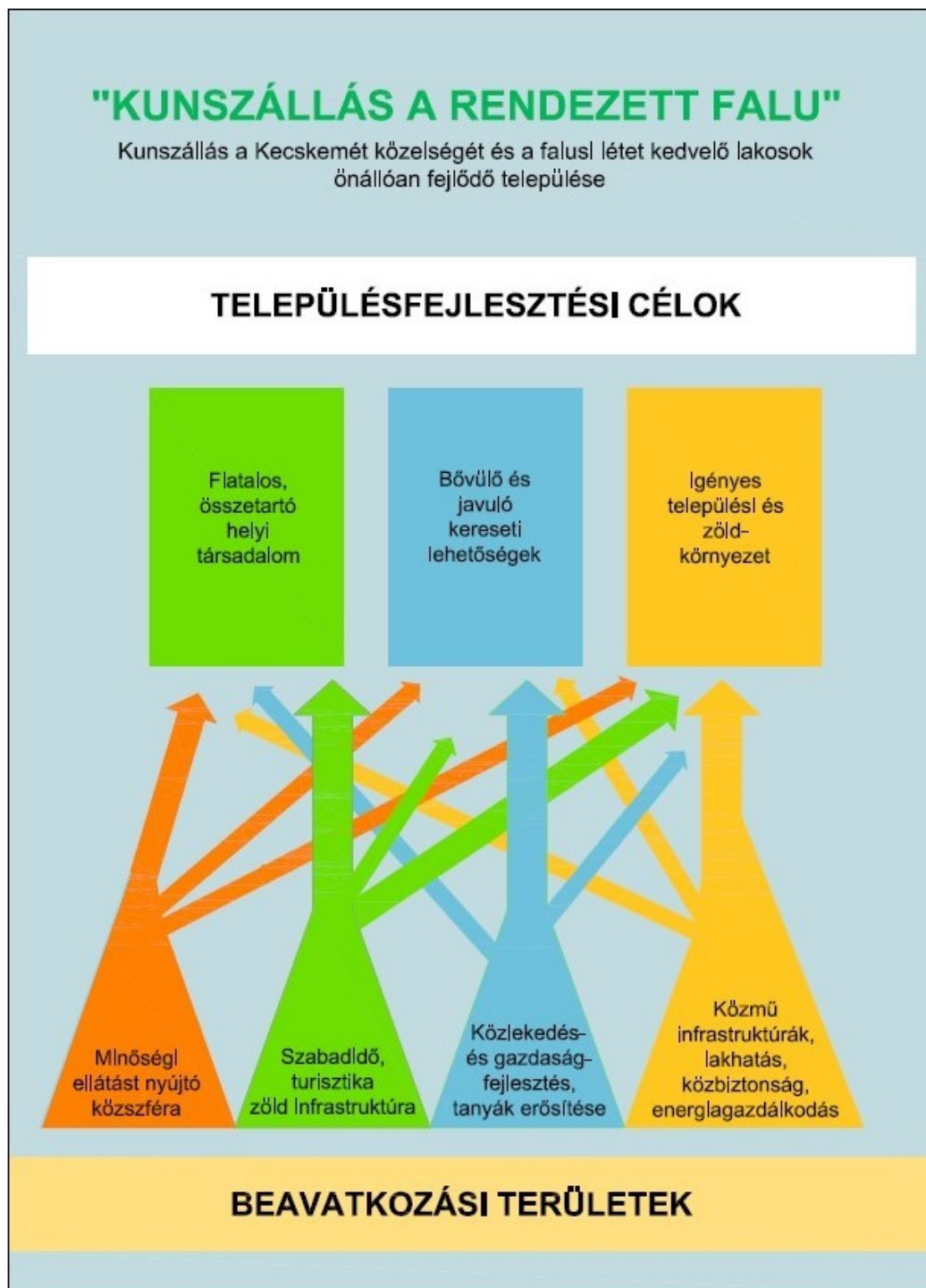
Intézményes kapcsolat elsősorban az **egészségügy** és a **szociális ellátás** területén adódik Kiskunfélegyháza és a vonzásában lévő községek között. Kunszállás ugyan a Kecskeméti Járáshoz tartozik, amelynek Egészségtervében szerepel, a helybeliek járóbeteg szakorvosi kezeléseit azonban javarészt Kiskunfélegyházán történnek, mert könnyebben elérhetők az intézmények. A községben nem működik bentlakásos vagy napközi ellátást nyújtó időszotthon, ezért az ilyen igényekre szintén a városban, vagy a kistérségen belül kell megoldást találni.

Az intézményi együttműködés tartalmát nagyban meghatározzák a feladat-ellátásokkal kapcsolatos mindenkori jogszabályok és állami intézkedések, ezért állandósult megoldások helyett mindig az adott időszakban legelőnyösebbet kell megtalálni. Az ellátásra szorulókat tapasztalatait begyűjtve követni lehet az elégedettség és a hiányok alakulását, és szükség esetén be lehet avatkozni az ügymenetbe az önkormányzatok részéről az intézmények felé kezdeményezett megkereséssel.

Kunszállás a rendezett falu

3.3. Településfejlesztési célok rendszere, összefüggései a fő beavatkozási területekkel

A stratégiai célkitűzések eléréséhez számos beavatkozás szükséges. A jövőkép, a célok és a tervezett beavatkozások hatásmechanizmusát a következő ábra mutatja be, ábrázolva a kapcsolat erősségének mértékét is.

Kunszállás a rendezett falu

4. CSELEKVÉSI PROGRAM

Az alábbi táblázat a Fejlesztési tervlappal összhangban bemutatja az egyes akcióterületek **beavatkozásainak tervezett célját, helyszínét, tartalmát**. A megvalósítás legfontosabb feltételeit is tartalmazza: megadja a vázlatos **pénzügyi tervet** (indikatív költségvetési értékeket), rámutat a finanszírozás lehetséges forrásaira és a beavatkozás teljesítésének időtávlatára. Egyes fejlesztések több célt is szolgálnak, ezek az alaptémájuk szerint szerepelnek.

4.1. Tervezett fejlesztések, beavatkozások célja, helyszíne, tartalma, pénzügyi terve, teljesítési időtávlata

Beavatkozási terület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlata
Minőségi ellátást nyújtó közszéféra	Petőfi Rendezvény- és Faluház (Közösségi tér) tetőfelújítása	Kunszállás, 379 hrsz.	Tetőfedés, bádogozás, szükség szerint tetőszerkezet csere	4,5	Leader, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program	5 év
	Tornacsarnok építése	Kunszállás 376 hrsz.	Általános Iskola telkén önálló tornacsarnok megvalósítása	237	TOP_Plusz	5 év
	Egészségre nevelés	Kunszállás intézményei	Hétköznapok tudatos életvezetési jó gyakorlatának kialakítása	21	TOP_Plusz,	7 év
	Helyi írott és elektronikus sajtó fenntartása, tartalom-fejlesztése	Kunszállás	Kunszállási Hírek gondozása, községi honlap tartalom-bővítése, közcélú hirdetőfelület létrehozása	5	TOP_Plusz, Magyar Falu Program	évente
	Közösségi rendezvények lebonyolítása	Kunszállás Radnai Pál tér (közterület), intézmények és udvaraik	Kulturális, helytörténeti, ismeretterjesztő és helyi gazdasághoz kapcsolódó rendezvények szervezése, helyszín rendezése, kellékek biztosítása	10	Magyar Falu Program, NMI, NEA, Csoóri Sándor Alap, Emberi Erőforrás Minisztérium	évente
	Egyesületi és vallási élet támogatása	Közterületek, Közösségi ház, egyházi ingatlanok	Kunszállási egyesületek, vallási csoportok programjainak, működési körülményeinek segítése	10	Magyar Falu Program, NMI, NEA, Csoóri Sándor Alap, Kulturális és Innovációs Minisztérium	évente

Kunszállás a rendezett falu

Beavatkozási terület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Tanya- és falugondnokság fenntartása, egyenlő esélyek biztosítása	Kunszállás	A külterületen élők közösségfejlesztése, közbiztonsági, esélyegyenlőségi támogatása, segítő szolgáltatások	25	Magyar Falu Program, NMI, NEA, Csoóri Sándor Alap, Kulturális és Innovációs Minisztérium	évente
	Helyi identitást és adaptációs képességet fejlesztő, valamint művészeti programok	Kunszállás	Közösségépítő, helyi identitást adó és művészeti programok megtartása	10	Magyar Falu Program, NMI, NEA, Csoóri Sándor Alap, Kulturális és Innovációs Minisztérium	évente
	Ifjú Kunszállásiak közéleti javítása és pályaaorientációja	Kunszállás	Fiatal generáció életkori sajátosságaira épülő közösségi és önfelkészítő programok támogatása	10	Magyar Falu Program, NMI, NEA, Csoóri Sándor Alap, Kulturális és Innovációs Minisztérium	évente
Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra	Cines Szabadidőközpont szolgáltatás- és környezetfejlesztése	Kunszállás, 044/68,9,71 hrsz.	Stégek, rendezvényter kialakítása, bungalós-sátras szálláslehetőség és vizesblokk kiépítése, természetsszerű zöldkörnyezet megőrzése, fejlesztése	150-350	TOP_Plusz, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program	5 év
	Településközpont zöld-infrastruktúra fejlesztése	Kunszállás településközpont	Egységes zöld arculat és fedett-védett térrészek (esőtető, napvitorla) kialakítása az intézmények környezetében, közterületeken és a közforgalmú intézménykertekben, sétáló-pihenő utca kiképzése Dózsa Gy. utcában 377 hrsz.	80-90	TOP_Plusz, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program	7 év
	Régi plébánia épület turisztikai szálláshelyé fejlesztése	Kunszállás, Kossuth utca 9., 7 hrsz.	Meglévő épület átalakítása turisztikai szálláshelyek létrehozására, iskolai táboroztatás, cserkész tábor céljából: „Boldogasszony Hostel”	100-120	TOP_Plusz, Leader, Magyar Falu Program	5 év
	R.k. plébánia épületének közösségi célú átalakítása	Kunszállás, József Attila utca, 5 hrsz.	Plébánia épületéhez kapcsolódóan szabadterei hittanóra tartására alkalmas fedett terasz kialakítása, pincelépcső rendezése	18	TOP_Plusz, Magyar Falu Program, TAO, Leader, Bethlen Gábor Alap	3 év

Kunszállás a rendezett falu

Beavatkozási terület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Tanyasi, vidéki idegenforgalom fejlesztése,	Kunszállás, külterület	Tanyasi tábor és szálláshely(ek) kialakítása, tanyai életmódhoz és gazdálkodáshoz kapcsolódó kisebb turisztikai attrakciók, látványgazdaságok	150	Vidékfejlesztési Program, Kisfaludy Program,	3-10 év
	Csőke Park természetszerű környezetrendezése	Kunszállás, 399 hrsz	Tájazonos növényzet kialakítása ismeretterjesztő tanösvénnyel	30	TOP Plusz, Magyar Falu Program, Leader	5 év
	Patyi tanya természetszerű környezetrendezése	Kunszállás külterület 044/23 hrsz.	Kunszállási hagyományos tanyai környezet fejlesztése, értékmentő táborok támogatása	12	TOP_Plus, Leader, Magyar Falu Program	3-10 év
Közlekedés- és Gazdaság-fejlesztés, tanyák erősítése	Belterületi útfejlesztés	Kunszállás belterület és István király utca Ny-i folytatása (új közterület)	Kunszállás belterületi útfelújítások és új utcaszakasz kiépítése (Cines Szabadidőpark felé)	120	TOP_Plus, Magyar Falu Program,	3-10 év
	Külterületi utak felújítása	Kunszállás külterület	A külterületi mezőgazdasági utak járhatóságának biztosítása	100-150	Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program, Magyar - Szerb Ipa	3-10 év
	Kerékpárút építés	Kunszállás közigazgatási területe és Kiskunfélegyháza Izsáki út mentén	Hiányzó kerékpárútszakaszok megépítése Kiskunfélegyháza és Városföld irányába	200-500	TOP_Plus, Vidékfejlesztési Program	3 év
	M5 autópálya csomópont megépítése	Eredetileg tervezett csomópont területe	Az elkészült tervek alapján a csomópont megvalósítása	Kivitelezési terv szerint	Állami forrás	2 év
	5401 jelű országos összekötő út belterületet elkerülő szakaszának megvalósítása	Kunszállás belterülettől D-re kijelölt nyomvonal	Az új autópálya-csomópontból indított elkerülő útszakasz tervezése, megépítése	1150	Állami forrás	3-10 év

Kunszállás a rendezett falu

Beavatkozási terület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Iparterület bővítése	M5 autópálya csomópont környékén és a tervezett elkerülő útszakasz mentén kijelölt gazdasági építési övezetek	Júlia Malomhoz kapcsolódó gazdasági terület és az elkerülő útszakaszt kísérő új gazdasági területek előkészítése betelepülésre (tulajdonviszonyok rendezéséhez vevőkijelölési jog alapítása, energia-ellátás, alapközmű-ellátás tervezési előkészítése)	80-100	TOP_Plusz, GINOP_Plusz, Egyéb források	10 év
	Mezőgazdaság megújulását célzó beavatkozások	Kunszállás mezőgazdasági területei	Innovatív, klímaváltozásra reagáló, helyi adottságokhoz jobban igazodó művelési módok, technikák bevezetése, zöldség-, szőlő- és gyümölcsstermesztés bővítése, termelői együttműködések támogatása	100-300	Vidékfejlesztési Program, GINOP Plusz Egyéb források	10 év
Közmű infrastruktúrák, lakhatás, közbiztonság, energia-gazdálkodás	Ivóvízellátás korszerűsítése	Kunszállás belterület	Ivóvízminőség javítása Kiskunfélegyháza felőli új betáplálással, avult és veszteséget okozó vezetékek cseréje, tűzcsapok cseréje, javítása	1 000	TOP_Plusz, Magyar Falu Program,	3-10 év
	Szennyvízelhelyezés megoldása	Kunszállás belterület	A szennyvizek összegyűjtése, nyomott rendszerben más település tisztítóművébe való elvezetése	1 000	Vidékfejlesztési Program,	3-10 év
	Tanyasi gazdálkodáshoz kapcsolódóan a lakhatási feltételek javítása	Kunszállás külterület	Tanyak infrastrukturális fejlesztése, közműhálózat kiépítése, energiaellátás és egészséges ivóvíz biztosítása, környezetbarát egyedi szennyvízkezelés megoldása	eltérő (2-100)	Vidékfejlesztési Program, Leader	3-10 év
	Településközponti intézmények hőszivattyús energetikai rendszerének kialakítása	Kunszállás településközpont	Intézmények összekapcsolt fűtési rendszerének kiépítése (hőszivattyúk, keringetés, radiátorok cseréje)	150-200	TOP_Plusz, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program	év

Kunszállás a rendezett falu

Beavatkozási terület megnevezés	Tervezett fejlesztés tárgya	Helyszín	Fejlesztés tartalma	Indikatív költségvetés Millió Ft	Finanszírozás lehetséges forrása	Megvalósítás időtávlat
	Csapadékvíz rendszerek karbantartása, újak építése	Kunszállás közigazgatási területe	A település több pontján indokolt a csapadékvíz rendszerek kiépítése, a meglévők felújítása, egymással történő összekötése.	200	TOP_Plus, Magyar Falu Program	7 év
	Művi értékek megőrzése	Kunszállás közigazgatási területe	A település művi értékeinek (védett épületek, objektumok) folyamatos karbantartása, értékmegőrző felújítása.	eltérő 5-150	saját forrás, Leader, állami célprogramok	3-10 év
	Szolgálati lakások energetikai felújítása	Kunszállás, Mátyás király utca 1-7.	A szolgálati lakások nyílászáró cseréje, hőszigetelése, fűtőkorszerűsítése, megújuló energiahasználatra áttérés	20-200	TOP_Plus, Magyar Falu Program	7 év
	Település-üzemeltetési telephely fejlesztése	Kunszállás József Attila utca 1., 229 hrsz., Sport utca 1., 0285/49 hrsz.	Település-üzemeltetés fenntarthatóságát célzó telephely-rendezési, építési tevékenység	20-50	saját forrás, Vidékfejlesztési Program, Magyar Falu Program	3-10 év
	Település-üzemeltetés racionalizálása	Kunszállás közigazgatási területe	Eszközbeszerzések élő munka kiváltására, hatékony és fenntartható település-üzemeltetés céljára	2-20	Belügyminisztérium, Leader, Magyar Falu Program	5 év
	Kamerarendszerek felújítása, újak telepítése	Kunszállás közigazgatási területe	Kamerarendszer felújítása, újak kiépítése	10	Belügyminisztérium, Leader, Magyar Falu Program	3-10 év
	Közvilágítás bővítése	Új lakóterület	Vezérelhető, LED-es rendszer kialakítása	20	saját forrás, ESCO finanszírozás	7 év

4.2. A célok elérését szolgáló nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységek

A stratégiai jellegű fejlesztési célok megvalósulása a fejlesztési jellegű tevékenységen túl, egyéb eszközökkel, egyebek között a megfelelő keretek megteremtésével, szabályozó és rendeletalkotó tevékenységével is segíthető.

4.2.1. Partnerség

A község lakosai, a helyi érdekképviselői, civil és gazdálkodó szervezetek, vallási közösségek részt vesznek a településfejlesztéssel és településrendezéssel kapcsolatos dokumentumok készítésének egyeztetési eljárásában. Az országos eljárási szabályok betartásán túl a helyi tájékoztató táblákon és elektronikus felületeken, valamint a nyomtatott helyi sajtóban biztosítható, hogy a lehető legnagyobb körben tudomást szerezhessenek a készülő tervekről és érvényesülhessenek a közösségi érdekek.

A települési arculatot, településképet, fejlesztési célokat és építési szabályozást érintő döntések társadalmosítása révén pontosabban és körültekintőbben kerülhet meghatározásra a településképi önkormányzati támogatási és ösztönző rendszer, mely szorosan kapcsolódik a település gazdasági stabilitásához és éves költségvetési forrásaihoz.

4.2.2. Településrendezési szerződés

A települési önkormányzat egyes településfejlesztési célok megvalósítására településrendezési szerződést köthet az érintett telek tulajdonosával, illetve a telken beruházni szándékozóval, azaz a cél megvalósítójával. A településrendezési szerződés közigazgatási szerződésnek minősül, az építési törvény rendelkezik tartalmáról és alkalmazási szabályairól.

Egyéni vagy vállalkozói érdekből induló településtervezés (például Településtervezési módosítás) során az önkormányzatot mentesítheti a tervezési terhek egy részétől a költségviselő fél szerződéses bevonása, és egyben előre rögzíthetők a kölcsönös feltételek. Hasznos lehet e jogi forma a beruházás-előkészítés biztonsága (például közérdeket is szolgáló infrastruktúra-pótlás) érdekében, a fejlesztés következményeinek haszonmegosztása, teherelviselése céljából, továbbá, nem mellékesen, a megvalósult fejlesztés fenntartása szempontjából is.

4.2.3. Vállalkozás-segítő helyi eszközök

Közvetlen támogatást helyi adókedvezménnyel tud nyújtani a község a településen befektetési szándékkal jelentkezők részére, mérlegelve annak rövidtávú hátrányait és hosszútávú előnyeit.

Közvetve is lehet hathatós segítséget adni a vállalkozásoknak a helyi jogalkotás és hatósági ügyek rugalmas intézésével. Kunzállás Község Gazdasági Programjának megvalósítása településszintű gazdasági együttműködést kíván, a koordináló feladatok és igénykövetés felvállalása az önkormányzat felelőssége. Cserébe a helyi gazdasági szereplőktől korrektt adózás, információ-átadás és együttműködési készség várható el.

4.3. Fejlesztési akcióterületek

Kunszállás az akcióterületeit a Cselekvési program a 4.1. pontban szereplő tematikus célokra építi fel a következők szerint:

- Minőségi ellátást nyújtó közsféra fejlesztésének akciói
- Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra fejlesztésének akciói
- Közlekedés- és gazdaságfejlesztés, tanyák erősítése akciói
- Közmű infrastruktúrák, lakhatás, közbiztonság, energiagazdálkodás fejlesztésének akciói

Az egyes akciócsoportok megvalósítása számos helyszínt érint, melyek elhelyezkedése a település területén belül változatos képet mutat. A tervezett akciók egy-egy csoportját koncentráltan magukba foglaló helyszínek akcióterületként különböztethetők meg az alábbiak szerint.

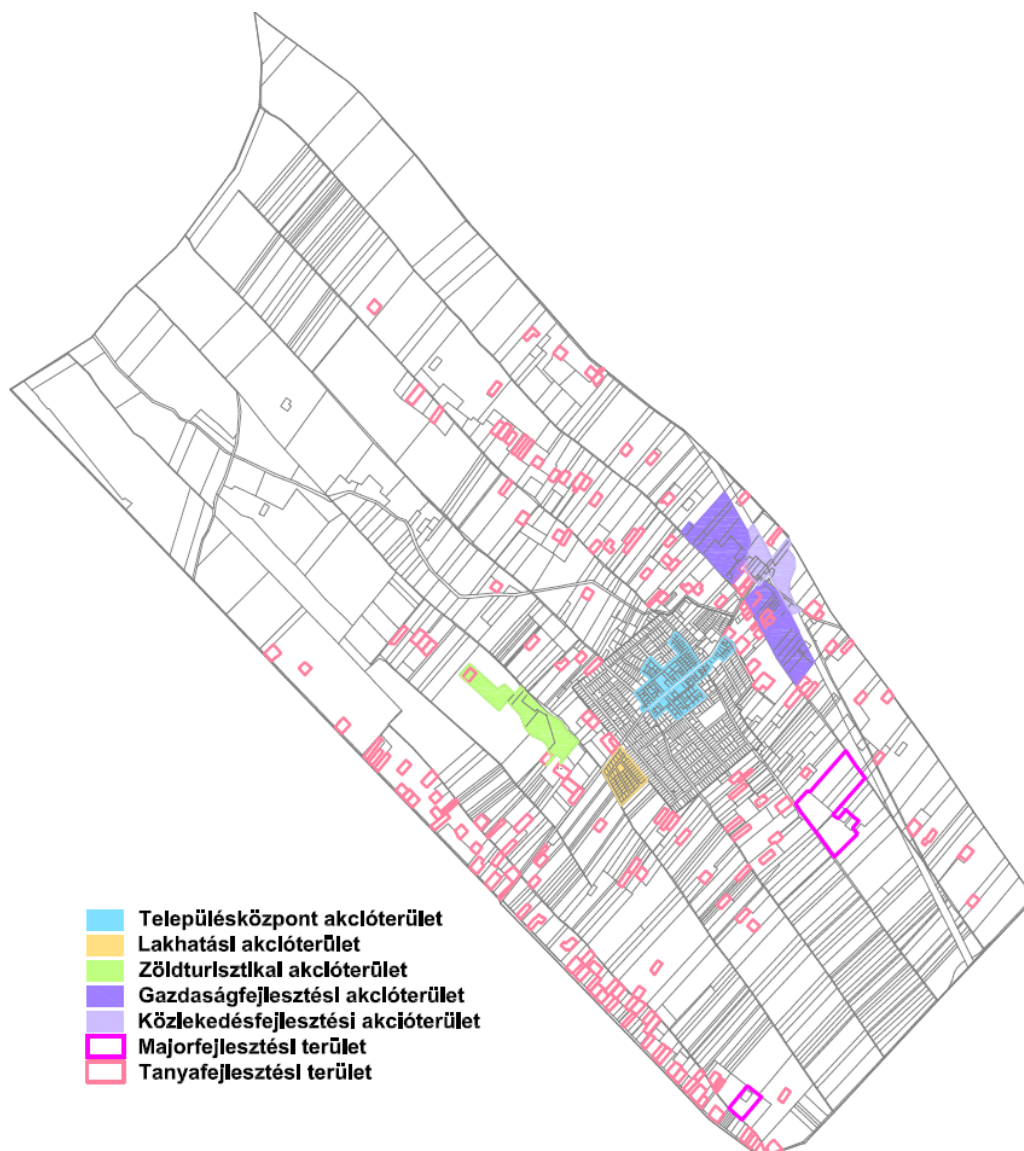
Tervezett fejlesztési akciók integrált területei a fő beavatkozási irányokban

- Településközpont akcióterület
- Lakhatási akcióterület
- Zöldturisztikai akcióterület
- Gazdaságfejlesztési akcióterület
- Közlekedésfejlesztési akcióterület

Kunszállás a rendezett falu

Fejlesztési területek összessége a Fejlesztési tervlapon

4.3.1. Településközpont akcióterület fejlesztése

Jelentősebb beavatkozási helyszínek:

Kunszállás intézményei: hétköznapi tudatos életvezetési jó gyakorlatának kialakítása.

Petőfi Rendezvény- és Faluház: tetőburkolat, bádogozás és részben a tetőszerkezet javítása, cseréje. Az intézményhez kapcsolódóan a helyi újság, községi hírportál, közcélú hirdetőfelület gondozása, tartalom-bővítése, továbbá közösségépítő, helyi identitást adó és művészeti programok megtartása.

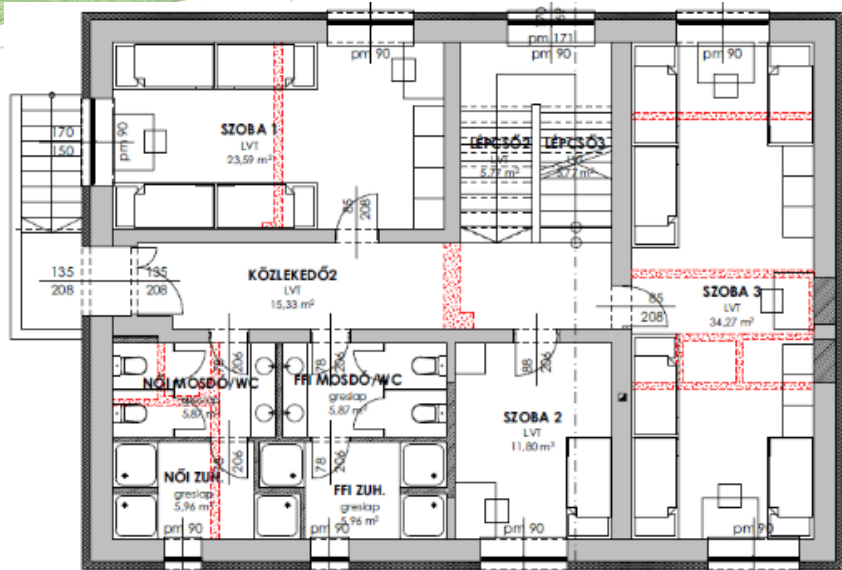
Közösségi Ház: egyesületek programszervezésének támogatása. Faluházzal közösen szervezve a fiatal generáció életkori sajátosságaira épülő közösségi és önfelkészítő programok támogatása.

R.k. plébánia: szabadtéri foglalkozások megtartására alkalmas fedett terasz kialakítása, pincelejáró építése.

Kunszállás a rendezett falu

Régj plébánia épülete: turisztikai szálláshely kialakítása 150-200 m²-en. Az ingatlan alkalmassá válik iskolai és cserkésztábor fogadására is.

Kunszállás a rendezett falu

Általános Iskola telkén Tornacsarnok építése: az elkészült tervek szerint a létesítmény megvalósítása.

Radnai Pál tér, közterületek, intézménykertek: egységes arcualtervezés alapján térburkolás és növényzet kiültetés. Kulturális, helytörténeti, ismeretterjesztő és helyi gazdasághoz kapcsolódó rendezvények szervezése, helyszín rendezése, kellékek biztosítása.

A klímaváltozásra és időjárási szélsőségekre számítva **védettebbé tehető** az intézmények bejáratai (előtetők, párapapuk), kertrészei (pergolák, lugasok). A teresedéseken napvitorlák helyezhetők el. A megfelelően kiválasztott fafajták alkalmas helyekre telepítése a hőérzetet jelentősen csökkenthetik, a hőszigetek felszámolhatók.

Rendszerbe kapcsolva működő hőszivattyúkkal az intézményekben **fenntartható fűtési rendszer** hozható létre.

Akcióterületen kívül, de ahhoz szorosan kapcsolódóan történhet a helyi otalom alatt álló **Csőke-park** természetszerű zöldfelület-rendezése, tanösvény kialakítása.

Kunszállás a rendezett falu

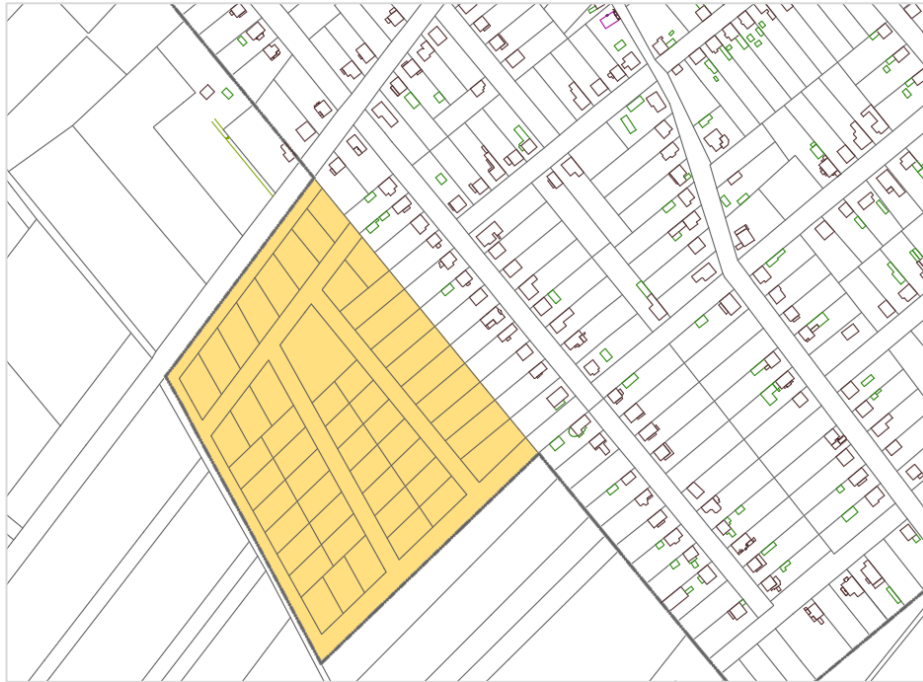
4.3.2. Lakhatási akcióterület fejlesztése

Jelentősebb beavatkozások:

Közvilágítás: vezérelhető, LED-es rendszer kialakítása.

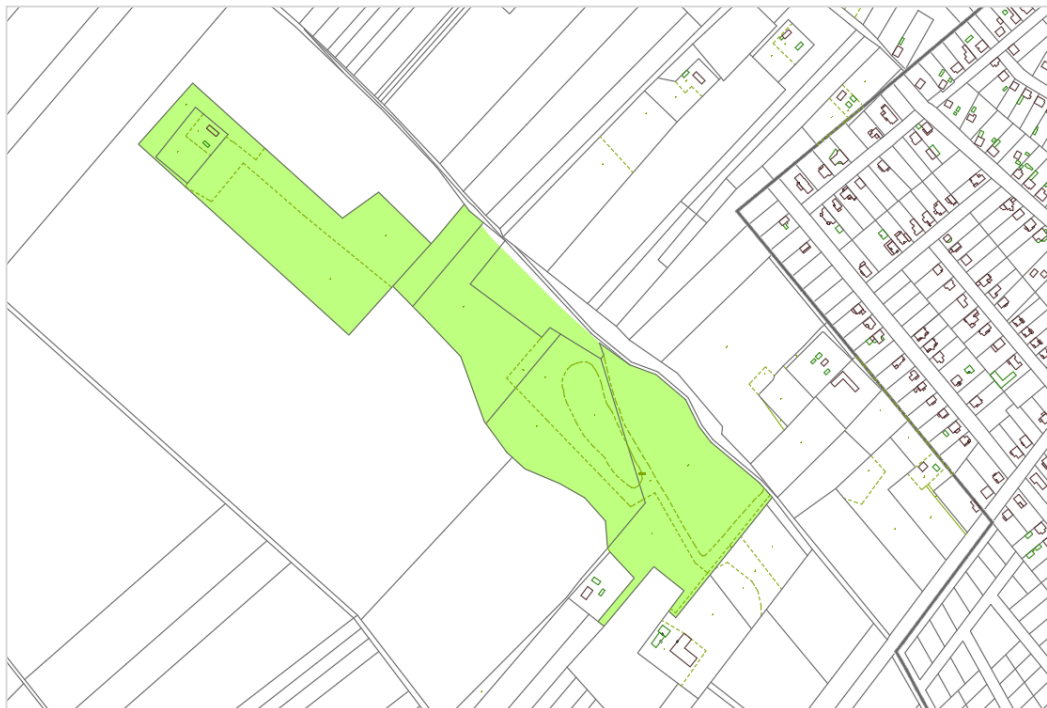
Közbiztonság: térfelügyelő kamerák kihelyezése.

Közpark: a lakóterületen belül kijelölt zöldterületet természetszerű kiültetéssel célszerű megvalósítani.

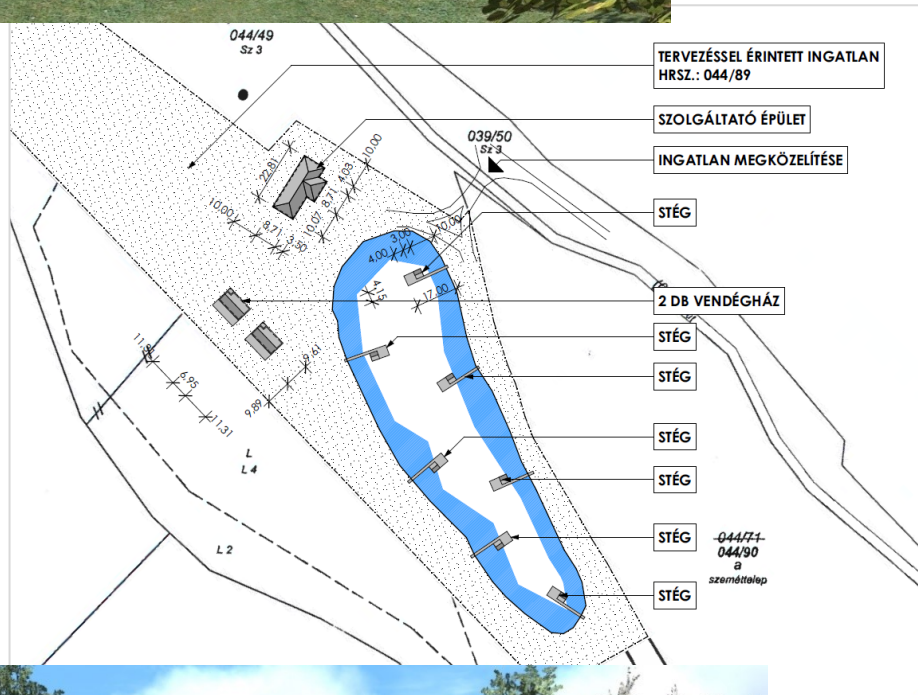
4.3.3. Zöldturisztikai akcióterület fejlesztése

Beavatkozási helyszín: Cines Szabadidőpark, Patyi-tanya, köztük lévő gyepek

Kunzállás a rendezett falu

Cines Szabadidőpark: stégek, rendezvénytér kialakítása, bungalós-sátras szálláslehetőség és vizesblokk kiépítése, természetyszerű zöldkörnyezet megőrzése, fejlesztése elkészült tervek alapján.

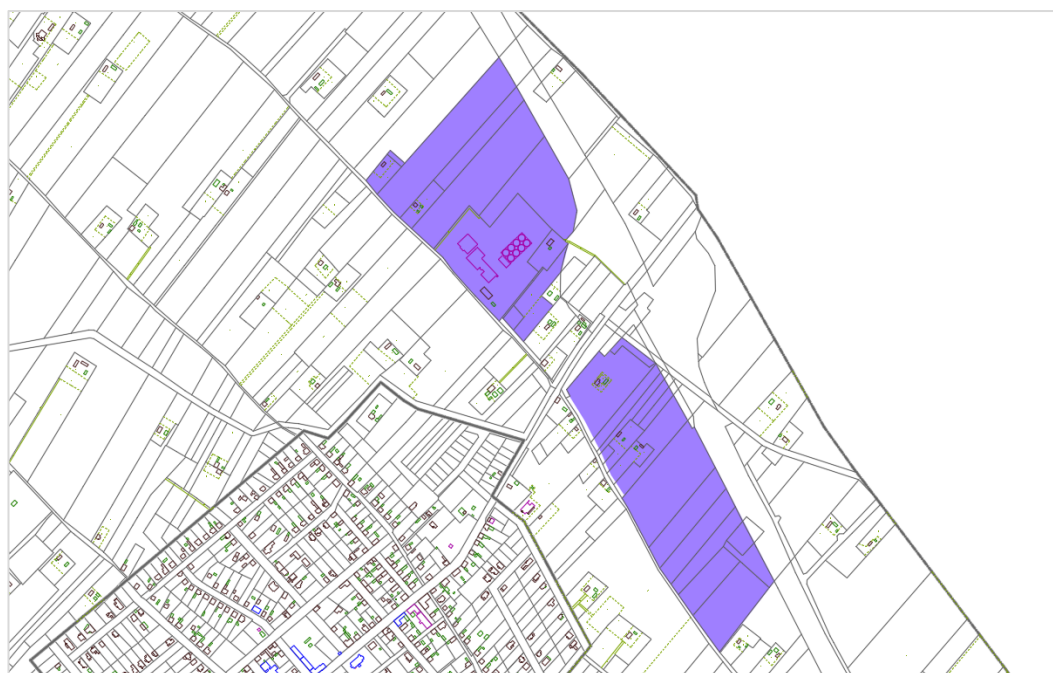
Kunzállás a rendezett falu

A Cines Szabadidőközponthoz **új utca kialakítása** indokolt az István király utca meghosszabbításában.

Patyi-tanya: természetszerű környezetrendezés. A Kunzálláson hagyományos tanyaudvar felidézése. Értékmentő táborok támogatása.

A Patyi-tanya már nem élő tanya, azonban számos kunzállási lakos, család igazi tanyában él, számunkra **segítő szolgáltatások** nyújtandók közösségfejlesztés, közbiztonság, esélyegyenlőség támogatása céljából.

4.3.4. Gazdaságfejlesztés akcióterület beavatkozásai

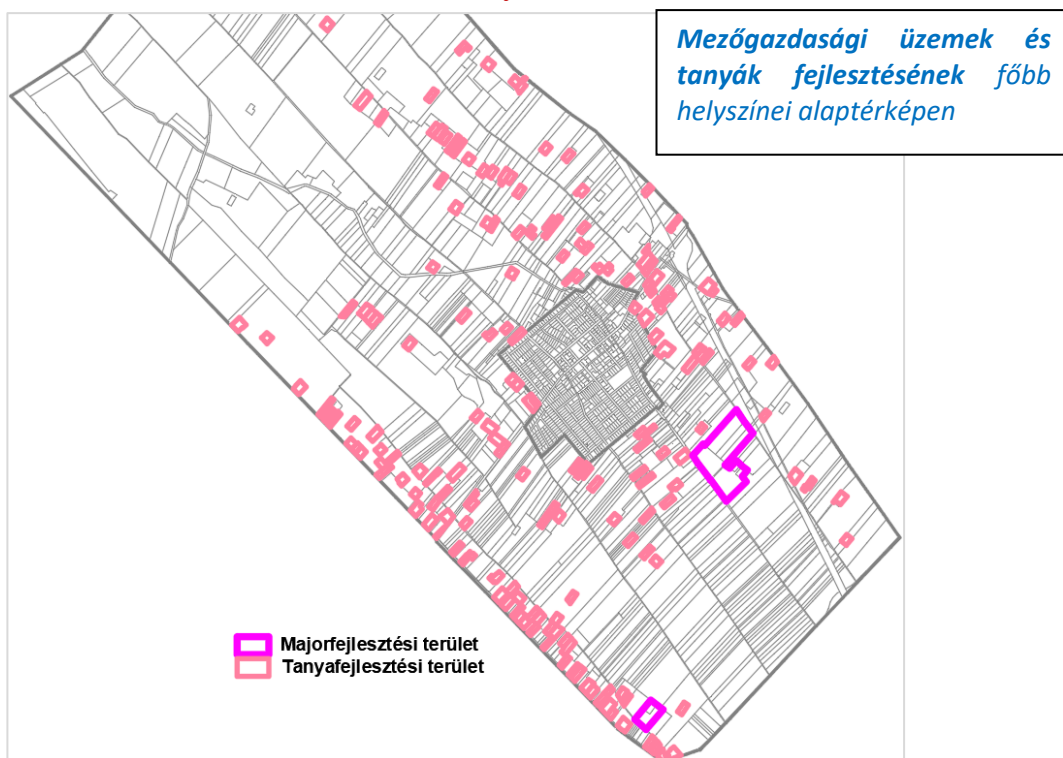
Az ipari és szolgáltatási **gazdaságfejlesztés** céljából a **Júlia Malomhoz** kapcsolódó gazdasági terület és az elkerülő útszakaszt kísérő **új gazdasági területek** előkészítése betelepülésre (tulajdonviszonyok rendezéséhez vevőkijelölési jog alapítása, energiaellátás, alapközmű-ellátás tervezési előkészítése).

Mezőgazdaság fejlesztése nem kapcsolható egyetlen akcióterülethez, hanem jellemzően a **majorok és tanyák** területeihez. E helyszíneken innovatív, klímaváltozásra reagáló, helyi adottságokhoz jobban igazodó művelési módok, technikák bevezetése, zöldség-, szőlő- és gyümölcsstermesztés bővítése, termelői együttműködések támogatása szükséges.

Tanyák **lakhatási feltételeinek** javítása érdekében infrastrukturális fejlesztés, közműhálózat kiépítése, energiaellátás és egészséges ivóvíz biztosítása, környezetbarát egyedi szennyvízkezelés megoldása kívánatos.

A külterületi **mezőgazdasági utak járhatóságának** biztosítása szükséges, valamint a hiányzó **kerékpárútszakaszok pótlása** Kiskunfélegyháza (Izsáki út mentén) és Városföld irányába.

Kunszállás a rendezett falu

4.3.5. Közlekedésfejlesztési akcióterület beavatkozásai

Az **M5 autópálya csomópont megépítése** olyan fejlesztési akció, amely az összes többi fejlesztési irányra pozitív kihatást gyakorolhat. Kapcsolódik hozzá az **5401 jelű országos összekötő út belterületet elkerülő szakaszának megvalósítása**, amely szintén több szempontból előnyös, egyebek között segíti a gazdaságfejlesztést, mentesíti a településközpontot az átmenő forgalomtól.

Tervezett autópálya-csomópont és javaslat elkerülő útszakaszra, valamint a Júlia Malom forgalmának közvetlen bekötésére körforgalmú csomóponttal

Kunszállás a rendezett falu

4.4. Településfejlesztési akciók megvalósítási keretei, finanszírozási lehetőségek, szervezeti keretek és kompetenciák

Kunszálláson a településfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb döntési jogkörrel a képviselő-testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az e célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. A testület további feladata a község térbeli fejlődését meghatározó Településterv jóváhagyása is.

Kunszállás Község Képviselő-testületének Az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2019 (XI.26.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: önkormányzati SZMSZ) értelmében a képviselő-testület az alábbi településfejlesztéssel kapcsolatos jogköröket ruházza át a polgármesterre, illetve a jegyzőre:

A képviselő-testület által polgármesterre, jegyzőre átruházott hatáskörök

1. A Képviselő-testülettől a polgármesterre:

- a. Rendelkezik az általános tartalékalapból a költségvetési rendeletben meghatározott mértékig, s erről a testületnek a soron következő ülésen beszámol.
- b. Dönt az ideiglenesen szabad pénzeszközök betét- elhelyezéséről, az egyéb banki szolgáltatások igénybevételéről.
- c. Gondoskodik a közutak tisztántartásáról, a hó eltakarításról, továbbá az utak sikosság-mentesítéséről
- d. Ellátja a helyi címer és zászló használatának engedélyezésével kapcsolatos feladatot.
- e. Gyakorolja az önkormányzat által alapított gazdasági társaságokban a tulajdonosi jogosítványokat, az önkormányzati vagyont érintő hatósági eljárásban a tulajdonost megillető nyilatkozattételi jogot, továbbá a közigazgatási és bírósági eljárásban az ügyfél jogát, gondoskodik az önkormányzat jogi képviseletéről. A korlátozottan forgalomképes vagyontárgyak hasznosítására irányuló jogügyletek megkötése esetén köteles a szerződésben foglaltak teljesítését folyamatosan figyelemmel kíséreni. Aláírja a meghatározott értékhatár feletti önkormányzati vagyon értékesítésére, hasznosítására irányuló szerződést. Jogosult a hatáskörrel rendelkező szerv döntése alapján a vagyonhasznosítási jogügyletek, a nem intézményi használatban lévő bérleti szerződések, illetve – Képviselő- testületi döntést követően- a biztosítási szerződések megkötésére.
- f. Aláírja a lakásokról és helyiségekről szóló külön rendelet alapján előkészített bérleti és adásvételi szerződéseket.
- g. Dönt a hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló külön rendeletben meghatározott méltányossági kérelmek elbírálásáról.
- h. Dönt az ingatlan-végrehajtás során a végrehajtás alá vont ingatlanra az ingatlan fekvése szerint illetékes települési önkormányzatot megillető elővásárlási jogról.
- i. Dönt a települési támogatás, rendkívüli települési támogatás, szociális temetés, a köztemetés kapcsán benyújtott kérelmekről.
- j. Dönt a szociális célú tűzifa odaitéléséről.
- k. Dönt közterület-foglalási engedélyek kiadásáról.
- l. Dönt a közületi filmforgatás engedélyezéséről.
- m. Dönt a hatáskörébe tartozó hatósági ügyben (továbbiakban: önkormányzati hatósági ügy).
- n. Dönt a külön rendelet szerinti rendkívüli gyermekvédelmi támogatásról.

2. A Képviselő-testülettől a jegyzőre:

- a. A Közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 42/A. §-ban felsorolt közútkezelői hozzájárulások elbírálása
- b. Megállapítja a házzámokat.
- c. Megállapítja a rendkívüli ügyfélfogadási rendet.
- d. Dönt a hatáskörébe tartozó hatósági ügyben (továbbiakban: önkormányzati hatósági ügy).

Kunszállás a rendezett falu

Jelen Fejlesztési tervben foglaltak megvalósítása során a döntéshozó Kunszállás Községi Önkormányzat Képviselő-testülete. Feladata a dokumentum megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése, valamint a kitűzött fejlesztések megvalósulásának, az elvárt eredmények és hatásaik értékelése, a célrendszer teljesülésének követése.

5. MONITORING

5.1 Beavatkozások eredményességének mérése

A stratégia megvalósításának mindenkori körülményei dinamikusan változnak, ezért a most megfogalmazott célokat és elvárt eredményeket az elkövetkező években rendszeresen össze kell vetni az újabb szempontokkal és problémákkal. Ami a jelenlegi információk szerint megalapozottnak tűnik, azt a külső és a belső környezet átrendeződése, vagy nem várt eseményei, mint amilyen most a járványhelyzet, a háborús konfliktus, az energiaválság és az Európai Unió bővítésével kapcsolatos tárgyalások, nemzetközi megállapodások, felülírhatják. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amit jelenleg nem, vagy csak hiányosan ismerünk.

Érdemes évente, vagy váratlan események alkalmával elővenni a stratégiát, megvizsgálni, hogy a kitűzött célok irányába fejlődik-e a település, várható-e a tervezett hatások elérése. Szükségessé válhat a visszacsatolás, azaz a szükséges korrekciók megállapítása és a dokumentumba való beépítése. Amennyiben a stratégiában lefektetett szándékoktól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

Kunszállás esetében a településfejlesztés három átfogó céljának megvalósításához vezető úton az eredményesség mérésére legegyszerűbb az elvárt **hatások statisztikai mutatókkal való összevetése.**

Kunszállás számára a legfontosabb elvárt hatások a következők:

- Lakosság jövedelmi viszonyai
- Lakosság egészségi állapotának mérhető adatai
- Lakosság képzettségi adatai
- Tanyán élők létszáma
- Ingázás
- Iparűzési adó összege
- Települési környezettel való elégedettség

A beavatkozási területek sikeressége konkrét eredménymutatókkal ellenőrizhető:

- Minőségi ellátást nyújtó közszféra: intézmények mennyiségi és minőségi fejlődése.
- Szabadidő, turisztika, zöld infrastruktúra: szabadtéri aktivitás mértéke, attrakciók mennyisége és minősége, belterületi zöldfelületek nagysága és minősége, rendezvények száma és látogatottsága, szállásférőhelyek, vendégszákák száma.

Kunszállás a rendezett falu

- Közlekedés- és gazdaságfejlesztés, tanyák erősítése: megközelíthetőség, foglalkoztatottság, munkahelyek száma, vállalkezési aktivitás, tanyagazdaságok fejlettsége.
- Közmű, infrastruktúrák, lakhatás, közbiztonság, energiagazdálkodás: közműellátással és közbiztonsággal kapcsolatos lakossági és vállalkozói elégedettség, energiamegtakarítás, újonnan beépített lakótelkek száma.

5.2 A monitoring működtetése

Évente jelentésben kell áttekinteni a megvalósított lépéseket, a tervezett beavatkozások előrehaladását, azok mérhető hatásait, eredményességi mutatóit. Jelezni szükséges a település adottságaiban bekövetkező változásokat, az egyes tevékenységek kapcsán felmerült problémákat, az egyes célok, programok esetleges veszélyeztetettségét.

A jelentés alapján a polgármester szükség szerint egyeztetést kezdeményez az önkormányzat bizottságaival, a településen működő civil szervezetekkel, vagy szakmai támogatókkal. Jelentősebb eldöntendő kérdésekben lakossági fórumot hív össze. Vitás kérdésekben a lakossági vélemények megszondázása alkalmanként kérdőíves véleménykéréssel, vagy a helyi sajtón közreadott felhívással is kiegészíthető.

Az összegyűjtött vélemények kiértékelése után a polgármester a Képviselő-testület elé terjeszti a monitoring folyamattal kapcsolatos javaslatokat. A Képviselő-testület meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.

Váratlan helyzetekben soron kívüli beavatkozás válhat szükségessé, amely rendkívüli Képviselő-testületi megtárgyalást indokolhat.

6. FEJLESZTÉSI TERVLAP

Kunszállás *Fejlesztési tervlapja* a településrendezési terv megalapozására a teljes közigazgatási területen meghatározza a stratégia és a cselekvési program – kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek – térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét. Az egyes integrált stratégiai fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési akcióterületeket.

A fentiekben túlmenően a településtervezési szabályzatban meghatározott jelkulcs figyelembevételével meghatározza

- a stratégia és a cselekvési program elemeinek főbb térbeli összefüggéseit,
- a település fejlesztésének térbeli rendszerét és területi irányait,
- az épített, a táj- és természeti környezet tekintetében a külső és belső korlátokat, azok jellegét,
- a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló fejlesztési akcióterületeket és egyéb területek legalább általános használat szerinti lehatárolását,
- a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett műszakiinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

Tartalmát és feldolgozási módját tekintve a *településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet követelményeit veszi alapul.